

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-napos post. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Nyitólór sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 957.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELOS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, február 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Telepítés.**
- A képviselőház ülése.**
- Krivány bírái előtt.**
- A város közgyűlése.**
- Boros Beni-ut.**
- Milán király a ravatalon.**
- Egy halott, akit nem lehet eltemetni.**
- Regény-Csarnok: A szürke asszony.** Irta: Sudermann H. Fordította: Hellerné-Olah Margit.

Telepítés.

Budapest, február 13.

A földmivvelésügyi miniszter minapi nagyszabású beszédének egyik legfontosabb, legkiemelkedőbb része az volt, amely a telepítésről szólt. Előbbi földmivvelésügyi miniszterek, különösen Bethlen András gróf is felismerte a telepítés nagy, országos jelentőségét s az idevágó törvényhozási intézkedéssel nagyot lendített a telepítés ügyén.

Mi a célja a telepítésnek? Célja, nagyobb területeket belterjesebb művelés alá vétetni, a mezőgazdasági termelést fokozni s ez által egész vidékek jólétét s közmivvelődési színvonalát emelni, egyes vidékeknek kivándorlásban, vagy keresetképtelenségben nyilvánuló helyi bajait hatékonyan orvosolni s a munkásosztálynak földbirtok szerzését lehetőségessé tenni, amely a magyar mezőgazdasági munkásosztálynál a benne fajjellegénél fogva fokozottabb mérvben meglévő birtokszerzési hajlam következtében különös fontossággal és jelentőséggel bír.

Mindezekből látható, hogy a telepítés nálunk Magyarországon első rangú gazdasági kérdés.

A rendszeres telepítés helyes, kellő és célszerű intézkedések mellett egyenesen arra van hivatva, hogy egyrészt meggátolja a tömeges kivándorlásokat, másrészt megoldani segítsen a szociális bajokat.

Többször rámutattunk arra, hogy az agrárszocializmus nálunk különösen azért keletkezett, mert a földmivvelés az elszegényedett munkás földbirtokhoz nem juthat, még akkor sem, ha pénze van.

De a telepítésnek állampolitikai szempontból is igen nagy a jelentősége és fontossága. Ettől függ a magyar népelem kiterjesztése és megerősítése nemzetiségi vidékeken. Szóval a józan, becsületos magyarosításnak egyik kiváló tényezője és eszköze a telepítés.

Ide célzott a földmivvelésügyi miniszter azzal a ténykedésével is, hogy Erdélyben nagyobb földbirtokot vásárolt telepítési célokra. Ezzel az erdélyi székelység megmentésére és megerősítésére törekedett.

Kívánatos volna, ha a telepítés esz-

mét minél szélesebb körben karolnák fel nagy földbirtokosaink. Sok gazdasági bajunk nyerne ezzel orvoslást és magyarosításunkon is nagyot lendítene az, ha a derék Eczken Sándor példájára minél többen mozdítanák elő a telepítést.

Saturnus.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 13.

A földmivvelésügyi költségvetést tárgyalják benn, de az ujságírók kamarája és az Ocskay brigadéros iránt sokkal nagyobb az érdeklődés s azért a képviselők nagy része, az ujságírókkal egyetemben, kinn tanyázik a folyosón, ahol az ujságírók ügyében *Vészi József* viszi a szót nagy csoport közepette.

— Minek a kamara? A mikor mindazt, amely az ujságírók érdekében van, megcsinálja az Ujságírók Egyesülete

— Hát csinálja meg az Otthon is! — ríponsztottak az Otthon tagjai.

Herczeg is körülvették sokan.

— Megváltoztatod, vagy nem változtatod meg a brigadérost?

Herczeg titokzatosan mosolygott és ellenállott minden ostromnak. Nem mondott el teréből semmit.

A teremben ezalatt *Darányi* miniszteren kívül felszóltak *Major Ferencz*, *Rohonczy Gedeon*, *Papp Samu* és *Györffy Gyula*.

Előbb azonban a marosvásárhelyi mandátum felett vitáztak egy kicsit.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: *Darányi Ignác*, *Hegedüs Sándor* és *Cseh Ervin* miniszterek.

Bedőházy mandátuma.

Psik Lajos előadó az igazoló-bizottság nevében kijelenti, hogy *Bedőházy János* marosvásárhelyi képviselő mandátumát nem igazolták, mert hiányzik belőle az, hogy *Bedőházyt* megválasztottnak jelentették ki, kéri tehát a mandátumot kisorsolandó bíráló-bizottságnak átadni. (Zaj balról.)

Kossuth Ferencz szerint a választási elnök olyan kedélyesen tehetetlen volt, hogy csak az oka kizárólag annak, hogy a mandátum hiányos. (Helyeslés a szélbalon.)

Kubik Béla, mint a választáson jelen volt elmondja, hogy az ismert incidensig rendben vezették a jegyzőkönyvet, különben pedig a választási elnök a választás bezárása után kijelentette, hogy *Bedőházyt* 10 szótöbbséggel képviselőnek választották meg s ezt az utcán is kihirdette.

Elnök kijelenti, hogy a mandátum elbírálását a bíráló bizottságnak adják ki.

A 9-ik bíráló bizottságot sorsolták ki.

A földmivvelésügyi költségvetés.

Darányi Ignác miniszter az utóbb elhangzott beszédekre reflektálva, kijelenti, hogy az olasz borbehozatal évenként csökken és reméli

hogy mind kevesebbet fognak behozni. A szőlő rekonstrukciója szerényen folyik és úgy amerikai, mint európai szőlővesszőket nagy mennyiségben osztanak ki. A buza sikértartalmának megvizsgálására nagy gondot fordít s kijelentheti, hogy a magyar buza sikértartalmával bármely külföldi búzával kiállja a versenyt. (Élénk helyeslés.)

Altalánosságban ezután elfogadták a földmivvelési költségvetést.

Következett a részletes tárgyalás.

A központi igazgatásnál.

Major Ferencz kevesli a központi hitelszövetkezetnek kiutalt 30.000 koronát. Ezt az összeget tetemesen emelni kell.

Rohonczy Gedeon a tagosításra nézve szeretné a miniszter véleményét tudni. Ohajtáná, ha intézkedések történnének a buzatermelés apasztására és más gazdasági termékek termelésére fordítanának nagyobb területet.

Darányi miniszter kijelenti, hogy a gazdák számára más tételnél egy milliónál nagyobb összeg van felvéve. A tagosításra nézve elismeri, hogy hézagok vannak a törvényben. Érintkezésbe lépett az igazságügyminiszterrel e tekintetben, és oda fognak hatni, hogy az igazságügyi és mezőgazdasági szempontok meg egyeztessenek. (Helyeslés.) Maga is óhajtja, hogy a magtermelés csökkentessék és a kereskedelmi növények terjesztésére nagyobb gondot fordítsanak a gazdák. A mennyit e téren megtehet, már a mezőgazdasági ipar érdekében is meg fog tenni. (Helyeslés.)

A tételt elfogadták.

Az állami erdőknél.

Papp Samu dr. a kincstári erdőorvosok fizetésének emelését kéri.

A tételt megszavazták.

A községi és más erdők tételénél

Györffy Gyula a székely gazdák érdekében emel szót. Az idevonatkozó 1898-iki törvény sérti a székely gazdák gazdasági szabadságát és árt a székely állattenyésztésének, amely lassanként tönkre megy.

Darányi miniszter: Az erdélyi telekkönyvi beosztás tekintetében bevezetett tény előtt állott. Megkérdezte az igazságügyminisztertől, hogy mit lehetne tenni. Tanácsára megvizsgálják a dolgot. A székelységre nagy gondja van, és mindent elkövet a székelység felségélyezésére és mezőgazdasági iparának felvirágzására. (Élénk helyeslés.)

A tételt elfogadták.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Páder Rezső a ruthén mozgalomról szeretne újabb híreket kapni. A Galicziából beözönlők kitoloncoltatását kéri.

Darányi Ignác kijelenti, hogy a ruhénekért nem beszélni, hanem tenni kell. Utasította közegeit, hogy a ruthén kérdést rokonszenvvel, szeretettel próbálják megoldani. (Tetszés.)

A vizsabayozásnál *Mandel Pál* és *Komlóssy* szólaltak fel. A vitát holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

A kínai mozgalmak.

London, febr. 13. A Times jelenti Pekingből 9-iki kelettel: Az angol követ értesítette a kínai meghatalmazottakat, hogy az angol kormány nem hajlandó a telje-

sen ismeretlen *Csangpohsi* hivatalnokot londoni külön követnek elfogadni.

Spanyolországi hírek.

Madrid, febr. 13. Az austuriai hercegnő házasságára vonatkozó szerződést ma a királyi palotában aláírták. A forrongás egyre tart. Az est beálltával a csendőrség megszállta a Puerta del Solt. A csapatok konszignálva vannak.

Krivány bírái előtt.

(Főtárgyalás a törvényszéknél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Nyolczadik nap.

Elhangzottak a perbeszédék, a bizonyítási eljárás befejeződött s most már *Krivány* fölött itélni fognak a bírái. Hogy minő az ítélet, *szombat* délután 3 órakor tudjuk meg, mert akkorra halasztotta annak kihirdetését a főtárgyalás elnöke, *Földes János*.

A hallgató publikum főleg ma törte magát a belépő-jegyekért, hogy meghallgassa, mikép szól az ügyész s mikép szólnak a fiskálisok. Ily nagy érdeklődést törvényszéki tárgyalás iránt még nem tapasztaltunk. Az is igaz, hogy *Krivány János*hoz hasonló hirhedt alak még bíróság előtt nem állt.

Meszlényi Antal dr. kir. ügyész bravuros készüléggel felelt meg a vádhatósági tisztnek. Ervet-érvre halmozott, hogy a vádirat minden pontját beigazolja. Alapos tudás és nagy tanulmány jellemezte egy óra hosszáig tartott fényes beszédét, mely úgy a bírák, mint a hallgatók figyelmét állandóan lekötve tartotta.

Nemess Zsiga dr., *Krivány* védője is gyönyörűen oldotta meg feladatát. Ennyi készültségről s kiváló jogi tudásról tanuskodó, a bünper legapróbb részletét is finoman kidolgozó s végezetig magvas, érdekes beszédet réghallottunk a bíróság előtt. Közel két órán át beszélt s a hatás egyre fokozódott. A jeles kriminalistának védbeszéde befejezése után a nagy számban jelen volt ügyvédek és bírák melegen gratuláltak.

Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő a töle megszokott jogászai ügyességgel védelmezte *Krivány* mostoha leányának igazát. Tartalmas és elmés volt a beszéde, meglepők a fordulatai, ötletesek és logikusak a konzekvenciák. Az ő beszéde, ámbár a *Szilágyi Ilona* takarékpénztári követelése csak epizód ebben a nagy bünperben, egyik érdekessége volt a mai napnak.

Keresztes Gyula dr. kis szerephez jutott, mint a károsult vármegye képviselője, de ennek a kötelességének jelesen megfelelt. A perbeszédék általán színvonalon állottak, — élvezet volt azokat hallgatni, még a laikusnak is.

A főtárgyalást *Földes János* elnök fél 10 felé nyitotta meg s bevezetve a vádiottat, felszólította a kir. ügyészt vádbeszédének elmondására.

Meszlényi Antal dr.

A királyi ügyész vádbeszédének bevezető része így kangzik:

Krivány János becsületességéről, jellemének tisztaságáról megváltak győződve barátai, ismerősei, hivataltársai, felettes hatósága s midőn a közelmúltban szárnyra kelt a hír, hogy Aradmegye gyámpénztárában sikkasztás történt, akadtak olyanok, kik a megdönthetetlen tények

daczára nem akarták hinni, hogy a sikkasztó — *Krivány János*.

A megejtett vizsgálat azonban kétségtelesen megerősítte; lerántotta a leplet azokról a bünös manipulációkról, melyeket éveken át páratlan vakmerőséggel, hivataltársai és többsége bizalmával visszaélve üzött, s midőn a vizsgálat során összegezett számadatok köz tudomásává lettek, köztudomásává lett ezzel az is, hogy *Krivány János* — a század legnagyobb sikkasztója.

E helyről, a közvádloi helyről, honnan a közfelfogás szerint mindig *vádolni* kell, sokszorgozott el már *védésed* oly egyének érdekében, kiket az események véletlen találkozására vagy balvégzetük sodort a vádlottak padjára. Azalatt, míg bünperük megérett az ítékezésre, egész tömege az indiciumoknak merült fel ellenük, melyek elől az igazságszolgáltatás, a panaszttevő megtorlást sürgető vádjával szemben egyideig nem térhetett ki, de midőn itt a plenum előtt a közvetlenség, a szóbeliség fényre áradt szét a bünpör szálai között, a közvádloi funkció eszményiségének felreismerésével egyértelmű lett volna vádolni az ártatlant, pusztán azért, mert a látszat ellene szólt, vagy azért, hogy a közvádnak minden áron érvény szerzessék.

A nagy büntető jogász: *Liszt Ferenc* nem tartja inamoralisnak az ügyedet, ha oly egyen védelmére emeli fel szavát, kit a közfelfogás és a saját fejfogása is bünösnek tart, mert a legerősebb meggyőződés is tévedésen alapulhat; de a közvádloi működésben másodrendű kérdéssé kell törpülnie a *meggyőződésnek*, mert igen sokszor fontos magán-, de mindig a közérdek sértetnek meg, ha az, aki ellen perrendszerű, törvényes bizonyíték nincs, vagy ha van, azokat csökkentik, elenyésztetik, a pusztá meggyőződés alapján vádoltnak.

A jelen bünper tettesével szemben e tekintetben az aggodalom elnémul, a kétely eloszlik, mert a *bünösség*, mint megdönthetetlen valóság, vitán kívül áll; a jelen bünperben a bünösségről való meggyőződés összefoly a tényekben rejlő bizonyítékokkal, nem alapul poszition, hanem a bizonyítékok erősségén és ez utóbbiak erőssége, megdönthetlensége ad erőt, erősséget a meggyőződésnek.

A *bünösség* kérdésének tisztába hozatalával azonban előtérbe jut egy másik kérdés: a *bünösség foka*, melynek helyes megállapítása feltételezi a büntelkövető alany élete azon szakán megismerését, melyet a börtön falain kívül töltött; ama életnek megismerését, melyben már önműlőn gondolkozó, társadalomban szemlélő személyiség lett, midőn szabad elhatározási képessége megnyilvánult, ura lett önmagának, bírása tettesének.

Vizsgálódás tárgyává kell tenni azon körülményeket, azokat a viszonyokat, melyek között a vádlott élt, a befolyásokat, melyek alatt állott, vizsgálódás tárgyává kell tenni vádlott egyéniségét, jellemét, helyzetét: olyan-e, midőn mint bünöző alany megjelenik a forum előtt, kiből a bünöző hajlam talán már születésekor gyökeret vert, avagy a büntelkövetés a szenvedélyek eredménye, vagy végül egyike a vádlott azoknak, kiket *Lombroso* alkalmi bünösöknek nevez.

Még csak gyanu sem merül az iránt, hogy vádlott gyermek korában bármilyen tekintetben akár fizikailag, akár pszichikailag az abnormitás körképét mutatta volna. Végezte iskoláit közepes sikerrel, kifogástalan erkölcsi viselettel, beleilleszkedett abba a keretbe, mely a gyermekek világát alkotja.

Az ifjú korban, abban a korban, melyben a véraikat elementaris erővel nyilvánul meg az egész jellemében, tettesiben, kidomborodott egyéniségében az élni vágyó ifjú, ki mohóan nyult az élvezet, a gyönyörök után. A társadalmi befogadta, helyet biztosított számára, vágyai, szenvedélyei tápot nyertek, s hámba tudta, hogy a társadalom követeli, de nem ad, igényeket támaszt, de nem nyújt azok megvalósításához eszközöket s bár tudta, hogy azok a vágyak, azok a szenvedélyek, melyekről lemondani nem akart, — bünbe sodorják, nem riadt vissza lelkiismeretének intó szavától, nem ret-

tent vissza a társadalom, nem a földi bíróság itéletétől.

Es amint rálépett arra az utra, mely örvénybe vezetett, amint szórta a bünös uton szerzett pénzt pazar bőkezűséggel, féktelen szenvedélyvel, a kielégített vágyak nyomán újabbak ébredtek... megszokássá, szenvedélyllyé fejlődött lelkében a bünöző szándék, melyet istáptolt, dédelgetett — bukásáig.

A tisztességes munkától elfordult, csak telhetetlen pénzvágyánál és mégis, melyet a legnyomottabb vakmerőséggel s mégis oly körültekintő gondossággal elégitett ki, hogy csak egy évekre visszanyuló szakszerű vizsgálat deríthette fel sikkasztásait.

Nem az alkalmi bünözők egyike tehát *Krivány János*. Bünös, aki élni akart, a legfokozottabb igények kielégítése mellett. Sikkasztott, hogy szenvedélyeit kielégítse.

Az éhez embert, ki éhségét csillapítandó, idegen vagyhoz nyul, bukásában szánalom kíséri, de azt, ki társadalmi állásának megfelelő anyagi helyzetben, urhatnamságból, viszonyaihoz nem mért passziók kielégítése végett nyul a más tulajdonához, megvetéssel sújtja mindenki, különösen ha közhivatalnok.

Mert hábár egyén és egyén köztálalában különbség nincs, a különbség kiélesedik, ha közhivatalnokról van szó.

A közhivatalnok ha sikkaszt, lop — bünhődik s bünhődése után a társadalomnak van oly osztálya, mely visszafogadja; a közhivatalnok bünei felett ellenben nem térhet napirendre azt a testület, melynek tagja volt, mert ténveivel nemcsak a jogrendet sérti meg, de a közbizalmat is, melynek letéteményese.

A törvényhozás ezért, midőn a büntető-törvénykönyvet megalkotta, kiemelte s különös büntetési sanctiót alkalmaz a közhivatalnok büntetéseire, melyeket *közhivatalnok* követ el, nem azért, mintha a közhivatalra méltatlanná tett egyének a testületből való kiközösítéséhez alkalmas eszköze nem volna, hanem azért, mert a közérdekelt szolgálván, törvénysértésével a közérdeket sérti meg!

Krivány János közhivatalnoki minőségben követte el egész sorozatát a sikkasztásoknak, bünei tehát egy közhivatalnok bünei, bünhődése a közhivatalnok bünhődése.

Sikkasztásai, melyek részint készpénz, részint értékpapírok eltulajdonításából állanak, visszanyulnak a nyolczvanas évekbe. 1882-ben Aradmegye gyámpénztárában ellenőr lett s már 1883-ban hozzányult a kezelése alatt állott pénzhez és értékpapírokhoz.

A btkv. 105 § 3. pontjában megállapított elévülésre tekintettel, az 1883-tól kezdve 1885 július 15-ig terjedő idő alatt elkövetett sikkasztásai miatt melyeknek összege 17955 frt 08 kr. tesz ki, büntetőjogi felelősséggel nem tartozik.

Azon összeg, mely miatt vád alatt áll, 363,756 frt 73 krt tesz ki.

Az ezen összegből 259000 frtot tesz ki az *Almay-féle* papírok elsikkasztásából eredt hiány.

Az ügyész ezek után tételenkint foglalkozott a sikkasztással, ügyesen csoportosítva azokat az esetek hasonlósága szerint.

A *büntetőjogi minősítést* illetőleg a btkv. 462. és 463. §-aira hívja fel a törvényszék figyelmét. Hivatali sikkasztás büntette forog fen s a sikkasztás palástolásával kapcsolatos egyéb büntelkövetések elkövetése. *Kriványt egy rendbeli, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetével* vádolja, mely a btkv. főt említett paragrafusaiba ütközik.

A büntetés kiszabásánál csak *egy enyhítő körülmény* jöhet figyelembe és ez az ellenőrzés lanyhasága, az igazán botrányos ellenőrzés, a mely lehetővé tette, hogy *Krivány* hosszú idő-kig észrevétlenül sikkasztott. Ezzel az egy körülménnyel szemben egész halmaza van a súlyosbító körülményeknek: Az, hogy *Krivány* 1883. óta megszokott nélkül sikkasztott, hogy hivataltársai bizalmával, egyáltalán a közbizalommal mindig visszaélt, továbbá az elsikkasztott összeg óriási volta, melyet költséges passzióinak kielégítésére fordított, végezetül súlyosbító körülmény, hogy miatta két tisztviselő kenyerét és állását veszítette.

A mi a *Szilágyi Ilona* takarékpénztári

Ujonnán belépő előfizetőink három nap alatt megkapják az ingyenes biztosítási kötvényt.

könyvét illeti, mivel sem lett igazolva, hogy a kérdéses összeg Krivány mostoha leányának tulajdonát képezne, sőt minden körülmény arra vall, hogy igenis, *sikkasztott pénzből ered.* A büntető perrendtartás 187. §-ának utolsó bekezdése értelmében kéri igénylőt polgári perre utasítani.

Végül Krivánnal szemben az ügyész a btkv. 148. §-ának rendelkezéséhez képest a *vizsgálati fogságot* fenntartatni kéri, mert vádlott szóbeszében volt, mikor letartóztatták s a büntetés előrelátható nagysága miatt szökésétől tartani lehet.

Keresztes Gyula dr.

Ezután Keresztes Gyula dr. tiszti főügyész, mint a károsult Aradmegye képviselője beszélt rövidesen.

Aradmegye kárára 1888. július 16-tól 1896. július 16-ig, mint az szakértőileg megállapította, *826,324 korona és 46 fillér.* Ezt az összeget kéri bírőileg megállapítani annak hatos kamataival együtt.

Kéri továbbá a Szilágyi Ilona által igényelt takarékpénztári könyvecskét s a lefoglalt váltókat a károsult megyének kiadatni.

Krivány Jánosné Purmann Antónia tanuvallomásában beismerte, hogy a hozománya 18—19,000 frt volt. — Ingatlanainak értéke 70—80,000 frtot tesz ki. Ezek az ingatlanok, az aradi házak s a tusnádi villa a megvételkor mind Purman Antónia nevében állt és áll ma is. Tekintve azt, hogy Kriványék mily nagy lóban, mily fényezés közt éltek, lehetetlen, hogy mindez Kriváyné hozományából kitélt volna.

A tusnádi villát abban az időben vásárolták, mikor az Almay-féle értékpapír elsikkasztása történt, ugyanezen időre esik a Szilágyi-féle 10000 frtos takaréki betét is. Mindezeknél fogva kéri a szóban forgó takarékpénztári könyvecskét bünyelként megállapítani s azt a károsult megyének kiadatni.

Barabás Béla dr.

Krivány mostoha lányának képviselőjében Barabás Béla dr. orsz. képviselő körülbelül az alábbiakat mondotta:

Azért van itt, hogy Szilágyi Ilonának a tőle jogtalanul elvett takarékpénztári könyvecské visszaadassék. Az ő szerepe igen jelentéktelen a nagy büncselekményhez képest, mely által a vármegye kárt szenvedett, de nem jelentéktelen a szóban forgó takarékpénztári összeg arra, a kit megillet. Ezt a könyvecskét nem lett volna szabad lefoglalni, a mint hogy elvenni sem szabad. Nagy sérelmet követett el úgy a vizsgálóbíró, mint a vádtanács, mikor ennek lefoglalásába belement. Hivatkozik a btkv. 169. és 61 §§-aira, mely ezt megtiltja. A bizonyítási eljárás folyamán árnyéka sem merült fel annak, hogy e könyvecské akár a bünrészesnek, akár a tettesnek, tehát Kriváynak, akár a bünrészesnek, kit e perben nem ismerünk, tulajdonát képezte volna. Ez a dolog alaki része, mely miatt a takaréktári könyv visszaadását kéri.

Ha Krivány megőrzés végett adta át a könyvecskét, elkobozható lenne, de hát az nem így történt. Konstatálva van, hogy Szilágyi Ilona a maga birtokából adta oda a könyvecskét és a váltókat a vizsgálóbírónak. A károsult vármegyének lett volna kötelessége bebizonyítani, hogy az Krivány tulajdona és nem Szilágyi Ilonáé. A tárgyalás folyamán még csak nem is állított, hogy nem Kriványé és egy szóval sem vonatott kétségbe, hogy nem a Szilágyi Ilonáé.

A vádhatóság mit sem bizonyított ugyan, de ő bebizonyítja, hogy Szilágyi Ilonával szemben a legnagyobb törvénytelenéget követtek el.

Visszatekintünk a multra. Krivány első felesége egészen szegény leány volt, éppen azért vált el tőle, hogy második feleségét, a kinek vagyona volt, elvegye. Hogy egy másik szintén szegény leányt vegyen el, azért bizonyára nem indított volna válópórt. Hogy Purmann Antónia vagyona mennyi volt, azt az ő tanuvallomásából kell megítélni.

Mikor Krivány második nejét 1886-ban elvette, nejének akkor 20,000 frtot érő vagyona volt legkevesebb, a mit el kell fogadnunk igaznak. Azt állította Kriváyné, hogy férjének már a házasságuk előtt adott pár száz forintot. Első nejének képviselője ő (Barabás) volt, ő vette át akkor a válásért lefizetett 5000 frtot. Akkor még szó sem volt arról, hogy Krivány sikkasztana, tehát a hozomány sem mehetett sikkasztott-számba. Ha Krivány első nejének 5000 frtot, az ügyvédnek pedig 1500 frtot fizetett, miért nem jut eszébe a törvényszéknek azt is visszakövetelni? Nem jutott eszébe, tudva, hogy ez a pénz jóhiszemű szerzés. Ilyen a Szilágyi Ilona pénze is.

Konstatálva van, hogy Kriváyné az esküvőkor 20,000 frt hozományt hozott s jóhiszeműleg rakosgatta össze azt a 10,000 frtot, a mit leányának házassága alkalmával átadott. Növelte jóhiszeműségét férje hazudozása, a ki folyton sorsjegyekről és egyéb jövedelmekről beszélt, a miket feleségének igaznak kellett elfogadni. Krivány a felesége előtt is titkolta, hogy jogtalanul szerzett pénzzel járul hozzá a háztartáshoz. Be van tanuk által igazolva, hogy a kérdéses összeget Szilágyi Ilona nevére s egyedül az ő rendelkezésére szánva tették takarékbba. Be van igazolva, hogy a takaréktári könyvet hozománykép kapta nem a mostoha atyjától, Kriványtól, hanem az édes anyjától, Kriváynétól, a kinek pedig pénze volt, hozománya volt, tehát azt jogosan adhatta leányának. Be van igazolva, hogy a könyvecskével folyton Ilona rendelkezett, ő maga vett ki, belőle pénzt, ő maga járt érte a takarékbba. S be van igazolva, hogy Szilágyi Ilona a saját neve alatt semmisítette meg az eredeti könyvecskét, maga vette át az új könyvet. Ezt esküvője napján a férje kezébe tette, mint hozományát. Csakhamar viszálykodás ütött ki a fiatal pár közt, a menyecske hazajött, férje és a könyvecské Lugoson maradt. Később aztán elváltak. A menyecske folyamatba tette a bírósági eljárást a könyv megsemmisítése iránt, hogy a pénzt megkapja. Meg is semmisítették a régit és újat adtak neki. Ezt a könyvet pedig Szilágyi Ilona tulajdonából vették el.

Hogy Krivány sokat sikkasztott, ez is csak az ő igaza mellett és nem ellene szól. A ki százezreket sikkasztthat évek során át a legnagyobb könnyűséggel, nem fogja a saját neje és a leánya hozományát ellopni. Az a pénz érintkezhetlen maradt, mert Krivány, ha akart volna, lophatott volna még eleget a gyámpénztárból.

Azt is gyanusnak hozzák fel, hogy a 10,000 frtot Krivány helyezte el a takarékbba. Ugyan melyik családapa biz egy ilyen dolgot kis leányára, vagy a feleségére? Szilágyi Ilona akkor csak 8 éves volt. Hogy aztán a pénzt Krivány Barb Efreml által küldötte át a takarékbba, ez legfeljebb könnyelműsége rovására eshetik, de nem a Szilágyi Ilona hátrányára.

Hogy Krivány abban az időben, mikor ezt a pénzt takarékbba tették, nem sikkasztott, ahhoz szó sem fér, mert azt a szakértő három évre megállapította. Azt mondják ugyan, hogy éppen az Almay-féle kötvények esnek erre az időre. De hát ki, vagy mi tudja ezt igazolni? Krivány beismerése talán? Hiszen Krivány mindent beismer s ennek az alapján még sem ítélnék el őt, ha a beismerést a körülmények nem támogatnák.

Áttér most a házak vásárlására. Kriványék két évre esküvőjük után vették az első házat, még pedig vagy a hozományból, vagy a sikkasztott pénzből. Tertium non datur. Ha a Kriváyné pénzből vették, mi czímen mer a vármegye ahhoz hozzányulni, ha pedig a sikkasztott pénzből, mi köze ehhez a Szilágyi Ilona pénzének? Tessék megtámadni a megyének Kriváynét, de ne ogy pénzhez nyulni melynek tiszta keletkezéséhez semmi kétség nem fér. Tarthatatlan az az állítás, hogy ez a sikkasztott pénzből eredt volna. A megye nem kérte e pénz lefoglalását. A vizsgálóbíró a foglalással túllépte hatáskörét s most ez összegre a megye akarja rátenni a kezét. A könyvecské ma már csak 4800 frton áll, 2000 frt volt a váltók értéke, a 3200 frt. hiányzó összeg miatt miért nem támadták meg Szilágyi Ilonát?

Mert kényelmesen fogták fel a dolgot s mert tudta a megye, hogy ezért hiába perelne, nem nyerné meg soha.

Barabás szerint a vármegye törekvése ezzel a takarékpénztári követeléssel szemben hasonlít az egyszeri gazdáéhoz, a kitől 100 akó jó bort elloptak. Mikor a gazda utána ment, már csak egy liter eczetet talált a tolvajnál mit aztán nagy gaudiummal és megvigasztalódva vitt haza. E bünperben a Krivány által elsikkasztott közel 400,000 frt. a jó bor s a Szilágyi Ilona kis pénze az eczet. (Derülség) melyre most ráteszi kezét a vármegye. Pedig ez a pénz jóhiszemű szerzemény, a mely tisztességes, becsületes pénzen alapszik.

Kéri végül a törvényszéket, szüntesse meg a szóban forgó takarékpénztári könyv és a váltók bünyel-minőségét és azokat már az ítélet jogerőse emelkedése előtt adja ki képviselőjének. Abban ugyan nem bizik, hogy kérelme ez utóbbi részét a törvényszék teljesíteni fogja de azt sem bánja, ha jogerős ítélet mellett történik a kiadatás. Ha ezt sem tenné meg a törvényszék, utasítsa a vármegyét, hogy indítson polgári pert Szilágyi Ilona ellen, bizik, hogy célját el fogja érni.

Nemess Zsiga dr.

Végül Krivány védője következett, kinek terjedelmes beszédéből a hely szükére való tekintettel az érdekesebb részeket itt közöljük:

(A bevezető rész.)

Nem a Kriványok okozói a minduntalan és mindenütt felmerülő hivatali sikkasztásoknak. Szüli őket a rendszer és az ennek alapján önkényt kínálkozó alkalom; itt is — ott is. szerte a hazában, tömegesen, nap, nap után.

Ebből induljanak ki bíró uraim, a midőn az ítélet szövegezéséhez fognak és bölcsességük kétségtelenül megtalálja azután a helyes alakot, hogy a humanizmus igazát hirdető modern büntető jogunk alapján miképen ítéltessek meg az lly körülmények közt létrejött bünyös eredmény.

Mert Kriványra kimondani a bünyösséget minden fenntartás nélkül feltétlenül és teljes szigorában ezt még a vádhatóság sem kérelmezi. Maga a kir. ügyész ur is elismerni kényszerült, hogy a fenforgó ügyben az egész gyámpénztári kezelés, de főként az ellenőrzés oly laza volt, hogy a cselekmény elkövetésére mintegy önként kínálkozott vádlottnak az alkalom.

Ha ez igaz, már pedig az elfekvő ügyiratokból és most lefolytatott főtárgyalás adataiból ennek igaz volta kétségbe vonhatlanul kitűnik, — akkor önök ítélkező bíró uraim aggodó gondossággal kell, hogy figyeljenek minde me körülményekre és ítéletük hozatalánál kell hogy azon meggyőződésből induljanak ki: Nem lett volna ez emberből bünyös soha, vagy legalább is nem üzhette volna bünyöselekményeit annyi ideig, ha annyira meg nem könnyítették neki az elkövetési mód és nem jó segélyére az a sok mulasztás, melyekért most, úgy szólván, egyedül kell bünyhődnie.

(Tudatlan tisztviselők.)

A védbeszéd behatóan foglalkozik ezután az ellenőrzés lanyhaságával, majd az egyes sikkasztási tételekkel, ezután így folytatja:

Nagyot ront le a hirhedségéből kétségtelen és az ő ügyefogyóságánál csak egy volt nagyobb, az ellenőrzetés majdnem teljes hiánya, mely, ismétlem és hangsúlyozom, nem annyira környezetének gyengeségében vagy kötelesség mulasztásában mint inkább az elavult, ósdi könyvelési és kezelési rendszerben leli magyarázatát.

Mentől több napló — mind csupa laza iv — mentől zavarosabb elkönyvelési mód és minél több skatulya — ez a divat járja közpénzeink kezelése körül. Mindezekhez járul, hogy ezen pénzkezeléshez nem is alkalmaztatik szakember, hanem reá választatik nagy alkotmányosdi játékkal egy akárki, kinek ha megvan a hivatala — ugymond a választó — megjő majd az esze is.

Igy került bele Krivány is a gyámpénztárnoki méltóságba. Osszes iskolai képzettsége 4 — mondd négy elemi osztály. Járt még

azután 3 évig a Rotter-féle magán reálba és 15 éves korában beáll a vármegyéhez diáknak, miután apja, a szegény öreg cizmadia képtelen a gyereket tovább iskoláztatni. Romlatlan és szorgalmas emberke volt, nem is kértek tőle se állami számviteltant, se semmiféle vizsgát, hanem tolták előre amugy üresen irnokká, kiadóvá, irattárnokká, könyvvezetővé, majd ellenőrré és végül pénztárnokká.

Ott abban az elrejtett zugban, hová az árvaszéket évtizedeken át bujtatva tartották, nem volt nebez hivatalhoz juthatni egyáltalán és abban a coloniában ott Krivány még csak nem is volt az egyetlen tudatlan. Volt ott nálánál gyengébb ember is — nem egy. Azt is megtudjuk, hogy a letéti főkönyvi kivonatokat egy a törvényszéki fogházban bezárva volt *Szmolensky* nevű rab készítette még pedig az egész hivatali apparátust tudtával és hozzájárulásával.

(A minisztérium.)

A következőkben a sokszor említett leirási hiba miatt a minisztériumot ellenőrzés körüli slendriánsággal vádolja Nemess. Részletezi körülményesen a már ismert tévedést, majd ezeket mondja:

Részemről ezt csak úgy képzem, hogy ott a belügyminisztériumban sok a dolog és így nem igen érnek reá a vármegyék pénzkézelésével is törődni. Hiszen ha hiba esik, ugyanis a vármegye viseli, — a minisztériumnak az egészhez jóformán semmi köze!

Hát ilyen a közpénzek körüli legfelsőbb ellenőrzés! Ne akadunk tehát fenn azon, ha a phisikai törvényeknek megfelelőleg azután alól is találkozunk hasonló jelenségekkel. Így van ez az országban mindenütt, s így is marad mindaddig, míg azon alaposan és gyökeresen nem változtatnak és nem szakítanak az ósdi, vízözön előtti rendszerrel, mely bőségesen nyújt módot arra, hogy a szerencsétlen hivatalnokember emberi gyarlóságában és megszedítve lenyulhasson az önkényt kínáló alkalom után, melynek végeredménye ezután, hogy ide a vádlottak padjára kerül.

E szerencsétlen embereket igenis a rendszer teszi legnagyobb részt sikkasztókká, más rendszer mellett Krivány Jánosból sem lett volna sikkasztó soha sem. S hogy másrészt megint mily könnyű az ellenőrzés hathatós keresztül vitele, ime itt van előttünk élő példa: az osztrák magyar bank.

Védő itt részletesen elmondja, mikép történik az osztrák magyar banknál az ellenőrzés.

(Egy kis proféczia.)

Aztán újból visszatér védő a vármegyei ellenőrzésre.

Ennek a mi vármegyénknek — ugymond — olyan vasszorgalmu és kötelességtudó alispánja, olyan lelkiismeretes és pedans árvaszéki elnöke volt legutóbb is, hogy még az irigye sem hozhat fel ellenök kifogást és hogy az évtizedeken át, még elődeik alatt lappangott szikra éppen az ő szolgálati idejük alatt pattant ki, ez csak a véletlen szüleménye, mert ép úgy megtörténhetett volna a jelenlegi aera alatt, mint a hogy meg is fog történni nem egyszer, de tiszter is, itt vagy amott, az mind egy, mindaddig míg a jelenlegi rendszer érvényben marad.

Hiába gyártják odafönt az utasításokat ezernyi §-sával, ezzel nem segítünk a bajon, mert ezeket gyakorlatilag nem lehet keresztül vinni. Ez mind csak arra jó, hogy alkalom adtán, ha a kerékvágásban megzökkenünk, előszedhessük a százféle felelősség melletti büntetési sanctiót, mivel egy pár áldozatot a szerkérből kiültetünk, a járművet pedig döcögöttjük tovább a legközelebbi alkalomig.

(Felmentvénnyel a zsebben.)

Krivány csak azért sülyedhetett mind mélyebben a bünfertőjébe, mert elhagyottan tudta magát mindenféle ellenőrzéstől, mit legfénesebben igazol azon körülmény, hogy midőn most legutóbb hosszú szabadságra megy, hivatalt, pénztárt, mindent átad annak rendje, módja szerint s ugyszólván *felmentvénnyel a zsebben* indul világgá!

Ha csak egy szemernyi farfang és gonosz lélek lakozik az emberben, úgy intézhette volna a dolgot, hogy mikor két hónapi szabadságra

megy, kiszedeget a gyámpénztárból szépen a mennyit csak akar, átad — mint a hogy azt sokszor cselekedete — nem létezőt létező helyett, s mire visszatér, szímon kéri a pénztárát és reafogja, hogy távollétében sáfarkodtak ott hűtlenül. A tények kétségtelenül mellette bizonyítottak volna, ehhez nem kellett volna neki semmiféle különös apparatus, se vakarás, se egyéb írásbeli nyom, a környezetétől mindent bizvást megtehetett volna, mert annak a számvévonék pld. legkisebb gondot sem okozott az a gyámpénztár.

(A szabolcsi sikkasztás.)

Beigazoltam, hogy az egész vonalon a megyei hajdútól egészen a minisztériumig mindenütt a legprimitívabb és legpatriarchálisabb felülvizsgálati és ellenőrzési rendszer divik.

Mindezeket annál szükségesebbnek tartom védenem érdekében hangsúlyozni, mert csak a napokban olvastam egy kuriai ítéletet, melyben Szabolcsvármegye főpénztárnoka huszonhét rendbeli hivatali sikkasztás büntetésében bünösnek kimondatván, a nagyméltóságú m. kir. Kuria a 92. §. alkalmazását helyén valónak és egyebek közt a Szabolcsvármegyében hasonlólag fenforgott laza ellenőrzést oly nyomatekos enyhítő körülménynek találja, hogy ezért Bónis Zsigmond volt megyei főpénztárost a btkv. 463. §. szerint minősülő hivatali sikkasztás büntetése daczára is, csupán 7 *mond hét. havi börtönre* ítélte.

Megkértem a tekintetes kir. törvényszéket, hogy ez iratokat a nyiregyházi kir. törvényszéktől betekintés végett kérje át. E kérelmemnek formális okokból nem lehetett helyt adni, s így magán uton szereztem be az iratokat.

Szabolcsmegye volt főpénztárosa ugyancsak hivatalba lépése első napjától kezdve mindvégig olyan eszközökkel és ugyanoly módon járt el mint Krivány János. Az ottani esetek legtöbbje hajszálig hasonlít a most letárgyalt eseteinkhez és a Curia a szigorú bírói tárgyalgosságtól vezéreltetve, bölcsességében helyén valónak találta a 92. §. alkalmazását, igazságot szolgáltatván ezzel azon ósrégi tapasztalásnak, hogy az „*alkalom szüli a bünöst*“ amiért is *expressis verbis* kimondta, hogy „*igenis a laza ellenőrzés bírói figyelembe veendő enyhítő körülményt képez.*“

(Enyhe ítéletet!)

A védő most az ügyész által felhozott enyhítő és sulyosító körülményekkel, majd Krivány betegséggel foglalkozik és beszédét így fejezi be:

Pazar, könnyelmű életmódja szintén nem vehető sulyosító körülményül, mert a sikkasztás első indító oka azon baráti kölcsönök és girók voltak, melyek már nem egy embert vittek a bün lejtőjére, sőt gyakorta a sirba is.

Krivány különben nem is ismerte a pénz becsét, mert szegényen nevelkedve, beleszédült a sok pénz birtokában és az szétforgácsolódott girókban, semmisségekben, üres csillogásokban olyannyira, hogy nem maradt belőle egy árva fillér sem. Ha a sikkasztott összeg kezei közt marad, nem ül ma itt a vádlottak padján, hová önként jelentkezett, hanem bizonyára keres magának új hazát, mit annál könnyebben tehetett volna, mert hiszen hat havi egérutja volt és már-már senki sem törődött holléte iránt.

Ezeket tartottam szükségesnek Krivány János védelmében előterjeszteni, mindvégig azon gondolattól vezéreltetve, hogy ez az ember, ha vétkezett is, olyan külső körülmények által sodortatott a bünbe, melyek olyannyira nyomatekosak, hogy joggal kérhetem érdekében a b. t. 92. §-ának a legmesszebb menő határig való alkalmaztatását.

Végül még csak arra kívánok reá mutatni, hogy az ügyiratoknál tuczatjával elfekvő közokirat erejével bíró orvosi jelentések és szakvélemények tanúsága szerint ez az ember beteg, sulyosan, nagyon sulyosan beteg és a tekintetes bíróság tulajdonkép egy élőhalott felett készült ítéletet hozni. Két év alatt — mióta fogva van — *Parecz Gyula* dr. nagytudományu törvényszéki orvos majdnem naponta foglalkodik vele. állandóan gyógykezeli és a legalaposabb megfigyelés alá vette. Ennek következtében a törvényszéki orvosok a leghatározottabban gyógyíthatatlannak nyilvánítják Krivány sulyos gerinczbántalmát, ki tehát így már ezen testi bajánál fogva is a legrettenetesebb módon bünhődik életében elkövetett valamenynyí vétkeért.

Két év óta ott fetreng czellájában egyedül, teljes apathiában, eltompult agygyal, — egy száználmas, tehetetlen lény, kibén ha lüktet is a vér, de az erő, az élet, kihalt belőle.

Mem ember ez ma már és a büntetés reá sem physical, sem morális hatással többé nem bír. Ha vétkezett is, megbünhődött ő ezért, meg mindenekért! Nem lehet tehát más kérelmem tekintetes kir. törvényszék, mint az, hogy szerencsétlen védenzem, ezen nyomorult beteg ember ügyében enyhe, *nagyon enyhe* ítéletet hozni méltóztassék.

A viszonzválaszok.

Elnök (Kriványhoz.) Ön hallotta védőjét. Kíván valamit a saját védelmére még felhozni? — Nem, semmit.

Meszlényi Antal dr. kir. ügyész replikájában újból visszautasítja azt a vádat, melyet Nemess a minisztérium ellen emelt. A miniszteri számvévőség teljesítette kötelességét, három-négy ízben észrevételezve visszaküldte a kérdéses iratokat. A mi a rendszert illeti, nem abban van a hiba, hanem magában Kriványban. Ha tisztességes, becsületes ember lett volna, nem sikkasztott volna a lanyha ellenőrzés daczára is. A hivatalnok karba csak oly ember lépjen, kinek multjában garancia van arra, hogy becsületesen fogja kezelni a rá bízott vagyont. Krivány hivatalba lépésekor erre esküt tett, de megszegte s mellő arra, hogy a legszigorubb büntetés szabassék ki rá.

Barabás Béla dr. ragaszkodik előbbeni kérelméhez,

Keresztes Gyula dr. azt állítja, hogy Barabás tévedésben van, mert itt csak egy a sértett fél s ez nem Szilágyi Ilona, hanem Aradmegye. Szilágyi Ilona egyszerű magánigénylő, kinek kár és sérelem a sikkasztás során nem okoztatott, legfeljebb az, hogy Krivány oldala mellett minden jóban és gazdaságban nyílt alkalma daskálódni. Mentsen meg az isten mindenkit olyan tiszta eredetű pénztől, mint a minő ez. Az eczet-admára csak az a megjegyzése, hogy a megye egy fillért sem engedhet el Kriváynak, a ki 15 éven át sikkasztott.

Barabás Béla dr. csak annyit mond, hogy most nem Kriványról, de a Szilágyi Ilona jogos követeléséről van szó.

Nemess Zsiga dr. nem akar ismételtetni, de hogy a minisztériumban slendriánság történt, azt le nem veszi róla senki. A mi pedig a garanciát illeti, tessék szigoruan ellenőriztetni a pénzkézelést s akkor nem történik sikkasztás. Az enyhítő körülmények figyelembe vétele mellett még egyszer a legenyhébb ítéletet kéri.

Ítélethirdetés előtt.

Elnök: Krivány, újból kérdem, nincs semmi észrevétele, megjegyzése, vagy mondani valója?

— Nincs, — válaszol Krivány halotthalványan.

Ezzel elnök déli 1 óra után a tárgyalást berekesztette azon kijelentéssel, hogy a hosszabb tanácskozást igénylő bonyolódott perben a törvényszék az ítéletet folyó hó 16-án, *szombat* d. u. 3 órakor fogja kihirdetni.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: A kaméliás hölgy, szinmű. Beregi Oszkár felléptével. (Páratlan bérlet.)

Péntek: A férjek öröme, bohózat. (Páros bérlet.)

Szombat: A férjek öröme, bohózat. (Páratlan bérlet.)

Egy szegény ifju története.

— Beregi Oszkár vendégfellépése. —

Végre drámai előadásban is gyönyörködhetett a közönség ezáltal, hogy *Beregi* a régen várt és soká nélkülözött vendég ismét megkezdhetette nálunk vendégszereplését. Már első fellépései alkalmával volt alkalma közönségünknek meggyőződni arról, hogy a fiatal művész az értelem tisztaságával, a tanulmány mélységével, és az érzelem egész melegével jellemzi alakját és ezáltal valóvá, élővé és érthetővé

teszi azt és felkölti azt az illuziót, mely a szinpadot az élet színterévé alakítja át. Ilyen alakja volt Odion Maximja is, kinek előkelősége, büszkesége, nagylelkűsége és elfojtott szerelme a maga igazságában nyilatkozott meg. Pedig azok az eszközök, melyeket *Beregi* az érzelmek tolmácsolására felhasznált, nem pathetikusok, nem lármázók vagy kiáltók — hanem végtelen egyszerűek, mint amilyen maga az élet megnyilvánulása; ő nem szaval, mikor csak beszélni is elég; ő nem ömleng, mikor egy tekintet, egy elfojtott sóhaj is mindent megmagyaráz — ő nem emeli kezét égnék, midőn kétségbe esik, mert egy kis kézmozdulat elegendő. Ezt megértette a közönség és minden felvonás után zajosan megtapsolta a kitünő alakítást.

Mellette kivált *Angyal* Ilka, aki szokott ügyességgel játszotta a büszke leányt. Különös dicsőretet érdemel *Mezei*, aki a haldokló nagyapát mesterileg jellemezte játékával, maszkjával. Nyílt színen tapsolták meg derék jellemzésünknek. Kalocsa Róza a nevelő szerepében megmutatta, hogy az intrikus szerepkört is méltóan tudja betölteni. *László* ma szintén legjobb tudását érvényesítette. *Fenyéri* a beteg Bács helyét igen jól töltötte be, ugyszintén kisebb szerepükben jól helyt állottak *Tolnayné*, *Sólyomné*, *Garai* Ilona, *Bácsné*, *Czakó*.

Carolus.

* *Beregi* *Oszkár* vendégszínháza megannyi telt házat fog jelenteni. A *kaméliás hölgy* előadására is már ma vitték el a jegyek jó részét. És ez az érdeklődés igazán általános, mert az emeletekre ép oly sokan váltották meg már előre a jegyet, mint a földszintre. Pénteken már a Nemzeti Színházban kell *Bereginek* játszania, így e héten *Armand* az utolsó szerepe, legközelebb azonban ismét eljön néhány estére.

* *Férjek öröme*. Pénteken érdekes premier lesz. A vigszínház nagy sikerű kassa-darabját, *A férjek öröme* mutatja be színtársulatunk drámai ensembleja. A kitünő bohózat szerzője *Valabrégue* új darabjában annyi sziporkázó ötletet, annyi találékonyságot, s kacagató helyzeteket halmozott össze, hogy a színház falai előreláthatólag zengeni fognak a kacagástól. *A férjek öröme*től ép oly nagy sikert várnak, mint *Corali* és *Társától*. A darabban *Fenyéri*, *Mezey*, *László*, *Palásty*, *Angyal*, *Turcsányi* játszanak jelentősebb szerepeket.

* *Ballet egy asztal helyén*. Sigmund balletmester naponként két óra hosszat tánczoltatja a színtársulat azon tagjait, a kik a jövő héten szíre kerülő *Newyork szépe* operettben szerepelnek. Az egyik főszereplő azonban nem vehet rész ezekben a jelentős színpadi próbákban. *Felhő* Rózsi, ki súlyos influenzájából felgyógyult ugyan már, de a szobát még mindig nem hagyhatja el. A lelkiismeretes kötelességtudásban páratlan primadonna arra kérte az igazgatót, küldje a tánczmestert naponként egy-egy órára a lakására, míg a közös próbákban megjelenhet, hogy a *Newyork szépe* jövő heti bemutatója fennakadást ne szenvedjen. *Felhő* Rózsi szobájából most délutánonként kiszorul az asztal Sigmund mutatja az ő híres tánczfiguráit. *Felhő* Rózsi persze nem tud megmaradni az elméleti tanuláskor, meg is próbálja, meg is csinálja a kecses tánczokat, a míg az az orvos ellenőrző tisztét végző anyja vissza nem parancsolja a szemlélő terére. Az asztal helyén pedig Sigmund járja remekül mint azt azok tudják, a kik a Magyar színházban akkor látták *Newyork szépe*t, mikor ő is résztvett az előadásokon mint vezető tánczda.

* *Rothauser Teréz* hangversenye. Alig ment híre a művészi eseménynek, hogy a kontinens egyik legnevezetesebb ének művésznője, *Rothauser Teréz* Aradon hangversenyt fog adni, a közönség szokatlan érdeklődést tanúsítva a f. hó 24-iki koncert jegyei tekintélyes részét már le is foglalta. Az érdeklődés érthető is, mert *Rothauser* művészete, szinte páratlanul áll. Ahol csak megfordul a közönség hódol ragyogó tehetőségének és csodálattal figyeli azt a mély tartalmasságot és szívet érintő közvetlenséget, melyel dalait interpretálja. A művésznőről a kritika

egyértelműséggel konstatálta, hogy *Rothauser* énekében megvan mindaz, a mit az énekművészetben bámulni szoktunk. Aradi hangversenyén mint közreműködő és kísérő *Dienzl* *Oszkár* fővárosi zongora virtouz is fellép, ki az aradiaknak, a tavalyi félharmokos koncert óta, rég kedveltjévé vált. Jegyek irántintézkedhetni *Révész* *Nándor* könyvkereskedésében.

* *Schratt* asszony *Berlinben*. *Schratt* *Katalin* jelenleg *Berlinben* időzik, s mint onnan írják, egyik színház igazgatója szerződött neki, hogy *Bergerac* *Plasque* reine darabjának *Josefin* szerepére.

* „*Képes levelező-lapokra legalkalmasabb versek és idézetek*“ Ily címmel jelent meg *Kerpel* *Izso* helybeli könyvkereskedő kiadásában egy füzet, mely az ügyesen összeállított versek és idézeteken kívül függelék gyanánt az összes alakú és súlyú képes levelező-lapok díjszabását is a bel- és külföld részére tartalmazza, úgy, hogy annak igénybevételevel ki lehet kerülni a sok portóbüntetést, amelynek a nagyobbára tájékozatlan közönség így ki van téve. A művecske ára 20 fillér s kapható *Kerpel* *Izso* könyvkereskedésében *Aradon* (*Andrássy-tér*.)

Milán király a ravatalon.

(A hálátlan Sándor király.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 13.

A bécsi *Johannisstrasse*ban rendkívül élénk a forgalom; a fogatok hosszú sorokban hozzák a kondoleálók nagy számát. Ott jelentkeznek a legmagasabb körök tagjai, a diplomácia, a politika nagyjai és a résztvevő nép, kik előtt, minden hibája mellett népszerű volt az elhunyt király.

A ravatal ma már készen áll, ott áll rajta a diszes érczkoporsó és benne némán, csendesen, az egykor vig kedélyű szerb király. Az utolsó nagy küzdelem nyomai alig látszanak meg arcán. Csendes nyugalom ül rajta, a halál véghetlen nyugalma, mely minden fájdalmat megszüntet.

A végtisztesség minden egyes részleteit a környezet hosszas tanácskozása előzte meg, mert az a kivételes helyzet, melyben *Milán* király élt, a szokásos formalitásokat is kérdéssé tették.

Mibe öltöztessék az elhaltat? Utolsó útjára megadják-e azt a tisztességet, melyet egykor megkövetelhetett, mint a szerb hadsereg főparancsnoka, vagy úgy tegyék-e ravatalra, mint egyszerű polgárembert, kinek hajdani nagysága csak tűnő álom volt? Első esetben a tábornoki diszruha, utóbbi esetben egyszerű fekete öltözet lett volna illő.

A halál azonban kibékít mindennel, *Milánt* ma tábornoki diszruhájába öltöztették; kezére fehér keztyűt húztak és a ravatal előtti asztalra összes rendjeleit tették, lábához kardját és csákóját.

A ravatal körül magas kandellaberekben meggyújtották a gyertyákat és a sok koszoru közül két nemzetiszínű szalagos koszoru tűnik ki; az egyik *Zichy* *Jenő* grófé, a másik a „Nemzeti Kaszinóé“, mindkét szalagon e felírás: „*Milán királynak.*“

Bécsben és Pétervárott nagyon neheztelnek *Sándor királyra*, mert atyja halálával szemben tanúsított magatartása megtagadása a fiui kegyeletnek.

Hallatlan is az a magatartás, amelyet *Sándor* szerb király apjának halálával szemben mutat.

Minden kétséget kizárólag megállapították, hogy *Milán* környezete több ízben távirati értesítést küldött *Sándor királynak* apja betegségről. Utoljára tegnapelőtt délelőtt sürgönyöztek neki, hogy *Milán* állapota igen rosszra fordult s hogy a katasztrófa minden pillanatban várható. *Sándor* király nemcsak ezekre a sürgönyökre nem válaszolt egyetlen szóval sem, hanem még

a halálhírt vivő sürgönyre sem válaszolt s ma délig *Belgrádból* semmiféle életjelt nem adtak magukról s absolute nem intézkedtek *Milán* temetése, vagy pedig esetleges hazaszállítása iránt.

Csak ma este jelentik *Bécsből*, hogy *Belgrád* és *Bécs* között élénk a jegyzékváltás. — Ugy hírlik, hogy *Sándor* király apját *Belgrádban* szeretné eltemettetni. Ez a kívánság azonban nem fog teljesülni.

Milán király a múlt év augusztusában átadott *Gulohousezky* grófnak egy levelet és arra kérte őt, hogy juttassa el *Ferencz József* királyhoz. *Milán* ebben a levelében azt az óhaját fejezte ki, hogy *Ferencz József* király engedje meg, hogy majdan a *krusedoli* kolostorban temessék el. Magánbeszélgetés közben többször említette ezt a levelet, amelyben még azt is mondja, hogy sohase akar többé *Szerbiába* visszatérni, még mint halott sem.

A király tetemét e szerint *Ferencz József király költségén* *Szlavoniába* fogják szállítani. A magyar király kívánságára az összes királyi hercegek elmennek a temetésre. A halott beszenteltetése a bécsi szerb templomban lesz; a beszentelés után elszállítják *Péterváradra*, a hová a főudvarmesteri hivatalnak egy tisztviselője kíséri.

A csár is azt gondolhatta, hogy *Sándor* király sietni fog atyja ravatalához *Bécsbe*, mert részvétáviratát *Sándor* király nevére címelve *Bécsbe* küldötte és *Sándor* király otthon ül *Belgrádban* és jegyzéket vált *Bécs*csel.

Fővárosi tudósítónk éjjeli értesítése szerint *Brankovics* patriárka *Karlóczárol* ma érkezett *Budapestre* és innen azonnal tovább utazott *Bécsbe*, ahol fényes papi segédlettel fogja *Milán* holttestét beszentelni. A patriárka a koporsót *Karlóczára* fogja kísélni. A *karlóczi* székesegyházban tartja meg a gyászszertartást és onnan a *krusedoli* kolostorba szállítják a király földi maradványait, ahol örök nyughelye lesz.

Belgrádból sürgönyzik, hogy legfelsőbb rendeletre az összes külföldi lapokat, köztük a magyar lapokat is elkobozták a *Milán királyra* vonatkozó cikkek miatt, melyek úgy látszik — a *Konakban* visszatetszést szültek.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 16. A waggonyári magyar dalkör hangversenyével egybekötött tánczestélye (Központi szálló). — A Máv. aradi fiókmuhely munkásainak tánczestélye (Városliget). — A lutheránusok tánczestélye (Fehér Kereszt). — Az új-szent-annai polgári kör hangversenyvel egybekötött társasestélye (Polgári fiúiskola). — A paulisi intelligencia tánczestélye (Nagyvendéglő). — A kisjenői járás Jegyzői karának tánczestélye (Kaszinó). — Az aradi kereskedők körének házi estélye (Szabadságtér 7.)

Február 17. A borossebesi kaszinó tánczestélye. — A gyoroki önkéntes tűzoltókar tánczestélye (Nagyvendéglő).

Február 18. *Buday* *Ida* tánczitanítónő növendékeinek tánczvizsgálója (Fehér Kereszt).

Február 19. *Ronacher*-estély a várbeli tisztai kaszinóban. — A borossebesi kaszinó tánczestélye. — Mükedvelői előadással egybekötött tánczestély *Világoson*.

Február 23. Az aradi vas- és fém munkások szakegyletének tánczestélye (Városliget).

Március 2. A kisjenő-erdőhegyi izraelita jótékony nőgyelet jelmezeztélye.

(=) Az oratorium-egylet tea-estélye. Most vasárnap folyó hó 17-én este 8 órakor az *Oratorium egylet* estélyt rendez, a másodikikat ezen farsangon, a polgári fiúiskola dísztermében, melyet házi hangverseny nyit meg. Maga az estély a tea-estély hivatalos címét viseli, mert a hangverseny után teát szolgálnak fel, utána pedig táncz lesz. Az estély, ép úgy, mint a multkori piknik, szorosan zártkörű lesz.

Egy halott, akit nem lehet eltemetni.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Nagy nyugtalansággal beszélnek most a budapesti büntető törvényszéknél a következő különös esetről:

Bölcsey Gyula fővárosi kereskedő február hónap 6-ikán üzleti ügyben Pancsovára utazott és a Hungária-szállodában aludt. Hetediken reggel az előző napon még teljesen egészséges kereskedőt nyitott ajtó előtt a földön elterülve holtan találták.

A gyászos eset hírére a család Pancsovára utazott, ahol megállapították, hogy alapos gyanu van arra, hogy Bölcsey halálát gázölés következtében beállott fuladás idézte elő.

Ha ez a gyanu megerősítést nyer a későbbi nyomozás során, akkor a szálloda tulajdonosát esetleg gondatlanságból okozott emberölés címén kell felelősségre vonni és kártérítésre is lehet kötelezni, annyival is inkább, mivel a gázfűtés nem a szobából, hanem a folyosóról volt szabályozható.

Ezen okok miatt a holttestet Budapestre szállították és a család képviselőiben az ügyvéd kérte a törvényszéket, hogy rendelje el a boncolást.

A büntető bíróság központi vizsgáló-bírósága a kérelmet teljesítette és a boncolás fogantatásával Ajtay Sándor és Minich törvényszéki orvosokat bizta meg. Ajtay a boncolást a vizsgálóbíró újabb fölhívása dacára is megtagadta; a bíróságnak pedig nem volt elegendő ideje újabb intézkedésre, minthogy a temetés kedden délután három órára volt kitűzve.

A család már le is mondott volna a boncolásról, csak hogy a halott földi maradványait elhantolhassa, azonban Ajtay megtagadta a holttest kiadását.

Igy tehát a temetést kedden délután nem is lehetett megtartani.

Ezt az affairet interpelláció tárgyává teszi a képviselőházban is.

Boros Beni-ut.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Aradváros közönsége a város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlésén emléket állított Arad legnagyobb fiának. Emléket, mely méltó a szeretethez, melylyel Boros Benit életében körülvettük, méltót a kegyelthez, melylyel az ő emlékezetének adózunk. A város mai közgyűlésén egyhangu határozattal Arad egyik legfőbb utcáját, a Fő-utat nevezte el Boros Beni nevével.

Varjassy Lajos tanácsos olvasta fel a törvényhatósági bizottsági tagok és a Magyar-utcai háztulajdonosok kérvényét, melyben arra kéri a közgyűlést, hogy a Magyar-utczát Boros Beni nevével nevezze el.

A tanács ezzel szemben azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a Magyar-utca helyett a Karolina-, vagy a Maros-utca vegye fel Boros Beni nevét.

Alig mondta el a tanácsos a tanács javaslatát, szólásra állott fel Kristyóry János.

— Ha a város közönsége olyan hü fiának emlékét akarja megörökíteni, mint Boros Beni volt, akkor hagyja el a Karolina-utczát, hagyja el a Maros-utczát. Egyik sem elég előkelő ahhoz, hogy Boros Beni nevét viselje. Ellenben a mostani Templom-utca, mely a város közepén van már fekvésénél fogva is méltóbb az ő emlékéhez.

Általános csend volt a városháza diszter-

mében, mikor Salacz Gyula polgármester szólván fel, ezeket mondta:

— Ha valaki, úgy Boros Beni érdemli meg, hogy Aradvárosa emléket állítson neki. Ejtsük el a Templom-utca elnevezésének eszméjét is, az sem elég méltó az ő nagy nevének. *Oda írjuk ki az ő nevét, ahol mindenki, a ki csak beteszi a lábát a város területére, meglássa, hogy milyen tisztelettel vesszük körül az ő emlékét.* Indítványozom, hogy a Fő-utat nevezzük el az ő nevével *Boros Beni-utnak.*

A polgármester szavait általános helyeslés és éljenzés követte.

Emelték a pillanat ünnepélyességét Urbán Iván főispán kegyeletteljes szép szavai, ki a közgyűlés határozatát a következőképp hirdette ki:

— Véletlen szerencse, hogy az elhunyt nagy ember emléke iránt érzett kegyelet adóját leróva, én — ki neki egyik legjobb barátja voltam — mondok ki az egyhangu határozatot, hogy a Fő-utat *Boros Beni* nevével „*Boros Beni-ut*“-nak nevezzük el.

Boros Beni neve pedig ezzel odakerült egy sorba az *Andrássy*-val, a *József főherceg*-ével. Az aradi Fő-ut e három nagy ember nevét viseli máig fogva. A színháztól a városházáig és a Neuman-palotáig terjedő része a főtérnek: *Andrássy-tér*, innen a Karolina- és Maros-utczáig tart a *József főherceg* ut, ennek végétől pedig a városligetig vonul a *Boros Beni-ut*.

HIREK.

— Az aradi népszámlálás. Ide s tova egy hónapja lesz, hogy Aradon befejezték a népszámlálást, de annak eredményét ezideig nem lehetett pontosan megtudni. A lapok is csak tapogatóztak a lakosság számának végösszegében, részletes statisztikát azonban nem közöltek, mert a polgármester a mai közgyűlésig az eredményt nyilvánosságra nem hozta. *Institoris Kálmán* főjegyző olvasta fel az érdekes statisztikát Arad lakosságáról, mely a népszámlálás szerint a következő:

Törzslakosság	52.987
Távollévő	—860
Összesen	53.853

Vendég volt a népszámlálás ideje alatt Aradon 813, átutazóban 314 személy.

A katonaság létszáma 2016,	
miből közös	1714
honvéd	288
csendő	14.

A lakosság az egyes városrészekben így oszlik meg.

Belváros	28.229
szaporodás	5.641
Sarkad	6.518
szaporodás	1.421
Erzsébetváros	11.292
szaporodás	3.076
Séga	2.016
szaporodás	—502
Poltura	—554
szaporodás	—200
Gáj	3.988
szaporodás	—812
Tanyák	1.256
szaporodás	—148

A tíz év előtti népszámláláskor összeirt 42.042 lélekkel szemben az összaporulat 10.801 lélek, ami 28% átlagos szaporodásnak felel meg. Gyár van Aradon 14; középület 89; 21.601 ház, 13.250 lakott és 687 üres lakás. A népszámlálás 4034 koronájába került a városnak. A polgármester a közgyűléshez tett jelentésében kiemeli a nagy munka elvégzéséért *Kádas Kálmán* tanácsnokot és különösen *Külényi János* alszámvevőt, kinek a közgyűlés 200 korona tiszteletdíjat szavazott meg a nagy munkáért.

— A jósáshelyi mandátum. A jósáshelyi képviselőválasztók ma küldöttségileg keresték fel *Tagányi Sándor* drt, hogy felkérjék a jelöltség elfogadására. A küldöttség vezetője és szónoka *Szirmay János* nagy-butyini esperes volt. A küldöttségben részt vett még *Fekete dr., Öry Sándor, Bogya, Krizsnyák* és *Szirka* lelkészek, *Kacsinka Árpád, Csávásy Zoltán dr. Kádár György* és még többen. A küldöttség d. e. 11 órakor tisztelgett a jelöltnél. *Tagányi Sándor dr.* szívélyesen válaszolt a szónok szavára, s a jelöltséget elfogadta. A küldöttséget *Tagányi István*, aradi szabadelvű párt elnöke látta vendégül. *Tagányi Sándor dr.* holnap febr. 14-én tartja Jósáshelyen programbeszédjét.

— Ocskay brigadéros és a Magyarország. Mai lapunkban hosszabban foglalkoztunk a Magyarország támadásával, mely *Herczeg Ferencz* fenomenális sikerű darabja ellen irányult. Felemlítettük azt is, hogy ebből az alkalomból *Liptai Károlyt*, a Magyarország volt színi referensét *Holló Lajos* felmentette elfoglalt állásától. Mint a nap folyamán budapesti tudósítónk utján értesülünk, *Liptait* a bemutató előadásról irt bírálata miatt csapták el. Ugyanis a bíráló, valamint a sajtó általában, *Herczegh* új darabját maradandó becsü feltűnő irodalmi magaslaton álló munkának deklarálta, amelyet aztán másnap a „Magyarország“-nak heves támadása követett. A nevezett lap egyébként ma folytatja támadásait *Herczegh* és az „Ocskay brigadéros“ ellen.

Liptai ez ügyben beadványt intézett a budapesti újságírók-egyesületéhez, mely mai választmányi ülésben foglalkozott a „Magyarország“ és *Liptai* ügyével. A választmány helye-seite *Liptai* eljárását és egyúttal megbizta ügyészét, hogy a Magyarország ellen indítsa meg a peres lépéseket a *Liptainak* járó 3 havi fizetésnek kiszolgáltatása iránt.

— Kinevezések a városnál. A város mai közgyűlésén *Urbán Iván* főispáni jogánál fogva *Nagy Ottokár* rendőrhadnagyot *tiszteletbeli alkalmatlanság* miatt, *Marosy Miklós* fogalmazót pedig *tiszteletbeli aljegyzővé* nevezte ki.

— Egy főtörzsorvos öngyilkossága. Székesfejevárvár a szenzációk városa. Egyik élőhalottját, *Dióssy főhadnagyot* még el sem temették s a helyőrség máris újabb temetésre készül. Tegnap este dr. *Turcsányi István* kir. főtörzsorvos a lakásán föbelötte magát s nyomban meghalt. Még délután jókedvűen elmulatott tisztársaival s megígérte nekik, hogy estére elmegy a tisztibálba. Estefele lakására ment s inasát elküldte hazulról. Háromnegyed hétkor *Teodorovics* ezredorvos felment hozzá s az inast, a ki már időközben visszajött, beküldte hozzá, hogy jelentse be. Rémülve, feldult arczzal futott ki a szobából *Turcsányi inasa* s jajveszékbe kiabálta:

— Agyonlőtte magát! Meghalt! Ott fekszik a diványon!

Az ezredorvos nem akart hinni az inas szavának, beszaladt a szobába s a szerencsétlen embert mozdulatlanul, vérében feküdvé találta a keroveten. Segíteni rajta már nem lehetett, halott volt. Kezében görcsösen szoritotta forgópisztolyát, fejéből pedig egyre patakzott a vér.

Villámgyorsan terjedt el a városban az öngyilkosság híre mindenütt nagy megdöbbenést keltett. Senki sem tudja, hogy a köztisztületben álló főorvos miért követte el az öngyilkosságot. Asztalán lezárt levelet találtak, mely leányának van megcizmezve, a ki Sopronban egy katonatisztnak a felesége. Azonnal értesítették a szerencsétlenségről. A katasztrófa színhelyén megjelent *Tamássy Béla* ezredes több tiszt kíséretében, jegyzőkönyvet vettek fel s a halottat a csapatkórházba szállították. *Turcsányi* elég fiatal ember volt, csak 53 éves. Városszerte kedvelték. A tisztibál természetesen nem sikerült. A katonatisztek táncközben értesültek bajtársuk tragi-

kás haláláról. Fecsatolták kardjukat és el-távoztak.

— **Burg Lajos táblabíró halála.** A budapesti kir. ítélőtáblaak gyásza van. Egyik legkiválóbb krimináltagja: *Burg Lajos*, az éjjeli agyszélhűdés következtében meghalt. Burg bíró még az ősszel infenzába esett és azóta semmily módon sem tud kilábolni belőle. Hétfőn este orvosától hazelé menet, az utcán összeesett és azóta is tért magához. Burg Lajos 1875-ben elki titkára lett a budapesti ítélőtáblának, 18-ben bírónak nevezték ki s azóta mindig a bírói tanácsokban működött nagy szakértelemmel és tudással.

— **A városi váház igazgató-választmánya** a f. évi február 14-én d. u. 4 órakor az árvaház tanácssterében ülést tart, melyre a t. választmányi taktak ez uton is tisztelettel meghívja az elnököt.

— **Szakelőadás az iparosoknak.** A *gura-honcz- és vidékpolgári kör* agilis elnökének, *Bleier Armin*-nek kezdeményezésére elhatározta, hogy az iparosok szellemi színvonalának emelése véget szórakoztató előadásokat rendez. Az első ilyen előadás tegnap volt, a *Rebmann* íróly tanító olvasott fel tanulságos dolgokat természettrészköréből. Ohajtható volna, hogy ezt a szép példát a megye több községében kövessék.

— **Az új bankjegyek.** Az új 50, 100 és 1000 koronás bankjegyek mintájára az osztrák-magyar bank tulajdonosok pályázatot hirdettek. A pályázat eredménye ma dőlt el. Beérkezett 117 pályamű, ezek közül a zsűri az első díjat *Hegedüs László* budapesti festőművésznek ítélte.

— **Zavarok Spanyolországban.** A zavarok Spanyolországban mind nagyobb arányokat öltenek. Madridból most már a nagyobb vidéki városra is kiterjedt, így Barcelona, Valencia, aragosa, Granada, Valladolidra. Eleinte antiklerikális jeleket öltött, majd később általában politikai zavarokká fajult. F. hó 1-én tört ki zavargás az espanol színházban *Galdos* "Elektra" drámája előadásakor. Pár napra reávetkezett az Uboa eset. Egy 24 éves, dúsgazdag család egyetlen leánygyermekére suggestio hata alatt belépett egy jezsuita kolostorba. Spanyol törvények értelmében azonban 25 éven al leányoknak szülei beleegyezés nélkül nem szabad pályát változtatni, így Uboa kisasszonynak sem volt szabad az apáca fátályát felvenni. *Salmeron* ismert republikánus az Uboa család ügyvédje a legfelsőbb törvényszék előtt tiltozott a leány belépése ellen a kolostorban. Azon pör azután újabb antiklerikális tüntetés adott okot. Több városban támadást intéztek klostrok ellen. Madridban megta- maeták pápai nunczius kocsiját. Ebből összeütközés támadt a rendőrség és nép között a mi számos sebesüléssel végződött. Az asturiai hercegi elleneszenves házassága csak olaj volt a tüzre Bourbon herceg megérkezésekor a tüntetők ismét kitértek s most a republikánusoképtek sorompóba. Hogy mivé fog fejlődni zavargás, azt előre látni nem lehet. Valencia tartománya ostrom állapotot hirdettek. *Sagat* a liberálisok volt vezére igen pesszimisztikusan nyilatkozott a helyzetről.

— **Alapítvány orvosok részére.** Prágából távják, hogy az 1896. elhunyt *dr. Bunzl Emánuel* orvos tudor egész vagyonát 270.000 koronátzegénysorsu és orvosok özvegyének felsegélyezésére hagyományozta. Segélyére csakis német nemzetiségűek tarthatnak igényt, *de kivétel ebből az antiszemita zárván.* A bécsi orvosi kollegium késedelmeskedése okozta, hogy alapítvány eddig igénybe vehető nem volt, hátán nem tudták megállapodni hogy az öngyógyi penzió 800 vagy 400 korona legyen. Ez tyben a belügyminiszter döntését várják.

— **Musolino újabb esete.** Egész monda körépződik már a híres olasz rablófőnökről, *Mulinoról.* Nápolyból írják, hogy a napokban ismét elhagyta sziklafészkét a merész rabló *s Doetsiarona* városba ment, hol őt minden ember ismeri. Itt az egyik kávéházba betért, hol éppen az elfogatására kiküldött csendőrs tanyázt, egy pohár cognac elfogyasztása után távozott anélkül, hogy a csendőrpáncsnok felismerte volna s csak egy óra múlva tudta meg a tiszte, hogy ki volt az előbbi vendég. Daczára, hogy 30.000 frank van fejére kitűzve, a nép annyira szereti, hogy nem árulja el.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalomtól megtört szív-

vel tudatják a felejthetetlen jó atya, nagyapa, dédapa, após, rokon és jó barát, *Funkelstein Hirschnek* f. évi február hó 13-án, délután fél 3 órakor, munkás életének 78-ik évében, hosszu és kinos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 14-én, délután fél 3 órakor fognak a halottas házból (Andrássy-tér 3. sz.) az izr. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Reich B. Károlyné szül. Funkelstein Hermin, Özv. Róth Bernátné szül. Funkelstein Betti, Schwarz Davidné szül. Funkelstein Malvin, Funkelstein József gyermekei. Funkelstein Józsefné szül. Böhm Gizella menyje. Reich B. Károly, Schwarz Dávid vejei. Reich Eugenia férj. Feiner Mór, Feiner Mór, Reich Pál, Reich Ede, Reich Ferencz, Reich Sándor, Reich Aranka, Reich Antal, Schwarz Géza, Schwarz Ferencz, Schwarz Ilonka, Funkelstein Pista unokái, Feiner Boriska dédunoka.

— **A borossebesi márvány.** A borossebesi gróf Wenckheim-féle márványipartelep mint hazánk egyik legrégebb és legnagyobb márványtelepe, annak kezelősege már több ízben kérelmezte és felszólalt a kereskedelmi miniszterhez, hogy vegye pártfogásába a hazai márványipart, mert az, tekintettel a jelenlegi gazdasági pangás s építésihiányra, nem képes önjerejéből a külföldről és nevezetesen Ausztriából beözönlő márványokkal. Daczára, hogy a telep márványa minőségileg a legkitünőbb és így képes a versenyt felvenni. Kérte az orsz. Ipar-egyesület útján is, hogy tarifális engedmények, szubvencziók és olcsó gépek átengedésével tegye lehetővé, hogy hazai telepek is a legjobb anyagokat jutányosan szállíthassák. Ezekből kifogólag a nevezett telepnek tarifális kedvezmények élvezetében vánt lehetővé, hogy ma már nemcsak az egész országba, hanem külföldre is szállít nagy mennyiségű márványt és napról-napra nagyobb forgalommal új piacokat hódít. A telep jelenlegi tulajdonosának *Mairovitz Emilnek* sikerült is a legjobb anyagot bányászni és legszebben kidolgozva szállítani és ezek között Aradon is igazságügyi palota és a vármegye székház díszes lépcsőházai eléggé bizonyítják, hogy márvány-anyaga és munkája bármely más márvánnyal minden tekintetben versenydiszes.

— **Magyar cigányprimás a berlini esküdt-szék előtt.** *Ossip Sagin* nemes német író egy regényében *Veres Miska* néven egy zenészt szerepeltet. Ezt a szerepeltetést *Veres Miska* jelenleg Berlineben működő cigányprimás magára nézve sértőnek találta és a regényíró elten megtette a feljelentést. Az esküdt-szék előtt tárgyalták ez esetet és ott a vádiott regényíró kijelentette, hogy 3 lapban ünnepélyesen bocsánatot fog kérni a becsületében mely sértett cigányprimástól. *Veres Miska* ezek után panaszt visszavonta.

— **Halál a váróteremben.** *Szalontai János* 30 éves makói illetőségű kertész tegnap délután haza akart Temesvárra utazni, s az induló vonatra a III-ik oszt. váróteremben várakozott. Hirtelen rosszul lett és eszméletlenül terült el. A mentők a városi kórházba szállították, a hol most a halállal vívódik.

— **A szenátor ur és a disznólabák.** *Mark Hanna*, az ismert clevelandi szenátor és népszónok Fort-Wagneból, a napokban levelet kapott, amelyben érdekes tartalmán kívül még egy három tuzat disznólabáról szóló számla is volt. A levél így hangzott:

— Ön engemet bizonyára tolkodó asszonyinak fog tartani, amikor meglátja a levélhez csatolt számlát. Szegény mosóné vagyok és férjem napszámos. Mindkettőnknek erősen kell dolgoznunk, hogy öt kis gyermekünket eltartbassuk. Tegnapelőtt elég olcsón, — darabját öt czentért — három tuzat szép disznólabát vettem. Mikor reggel mosni mentem, meghagytam a férjemnek, akinek akkor éppen semmi dolga sem volt, hogy főzze meg a csülköket; ő engedelmeskedett és a disznólabákat a tűzre tette. Már javában főttek, amikor férjem megtudta, hogy ön a városban beszélni fog. Elfeledett mindent, disznólabát és kötelességet és a városba futott, hogy önt meghallgathassa. Mikor a munkából hazatértem, a disznólabákat egészen szétfőve találtam. Két hétig ezekből kellett volna élnünk és így hiába dobtunk ki annyi drága pénzt. Csakis önt okozhatom tehát, uram, ezért. Mikor férjemet jól összeszidtam ő

engemet jól elvert. Remélhetőleg meg fodja téríteni káromat. Maradok tisztelettel: *Mr. Dunlay.*

Hanna szenátor a fényes helyesírási hibákkal telt levélen igen jól mulatott. Midőn titkárja kérdezte tőle, hogy mit feleljenek e levélre, így szólt *Hanna*:

— Küldjön a jó asszonynak két dollárt és írja meg neki, hogy különös tiszteletemet küldöm.

— **Verekedő munkanélküliek.** A budapesti munkaközvetítő intézet előtt ma a munkanélküliek egy elkeseredett csapata botrányos verekedést rögtönzött. Az intézet összes ablakait beverték. Letay igazgató kettős ablakán nagy széndarabokat dobtak be, egyáltalában odairányult a botrányt okozók törekvése, hogy a munkaközvetítő intézet hivatalnokait elpáholják. Az elősiető gyalog és lovasrendőrök szétszórták a tömeget. Több embert letartóztattak.

— **Baleset a pályaudvaron.** A rákosi rendezőpályaudvaron az este két tehervonat összeütközött. Az összeütközés következtében tíz kocsit kiskitlott, de szerencsére emberekben kár nem esett. Az összeütközést mint a vizsgálat kiderítette helytelen váltoállítás idézte elő.

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Durator által a cipőtalp egyszerű bekenésével ötször oly tartós és vízáthatlan lesz.** B kiváló hazai készítmény nagyon is sok takarékos embernek szerez örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemskára. Ara 1 és 2 korona. Póstan 1 kr. 20 fillér beküldése után bérmentve küldi a Durator-gyár, Budapest, Lipótkörut 3. Kaptható azonban mindenütt. 2991

A város közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Csúnya havas idő van, második tél. A városatyák fázottan, kezüket dörzsölve jönnek be a fűtött nagyterembe, körülállják a kályhákat, csoportonként tárgyalnak a közgyűlési sorrenden szereplő tárgyaknál érdekesebb témákról.

A teremben is olyan hideg a hangulat, mint kint az idő. A tárgysorozat negyven pontja között alig van valami érdekes. Olyan, amiről vitázni is lehetne, épen alig. Nem is jöttek el nagy számban a városatyák, sok üres pad volt a teremben, melynek képe most ünnepesebb, mint azelőtt volt. *Urbán Iván* főispán minden közgyűlésre diszmagyarban jelenik meg, a zöld-asztal körül ülő városi urak is mind szalonruhában vannak azóta. Ezért ünnepesebb a terem képe.

(Napirend előtt.)

Három tárgy is szerepelt napirend előtt a mai közgyűlésen. Az első a főispán azon intézkedése volt, hogy a városi közpénzek kezelésének ellenőrzésére egy bizottságot küldött *Müller Gyula* és *Mayer Miksa* tagokkal, kik előleges bemondás nélkül, meglepőleg fogják a pénztárakat időközönként megvizsgálni.

Utána *Steinhardt Mór* dr. róttá le a törvényhatósági bizottság nevében az elismerés adóját *Varjassy Lajossal*, a jubiláló tanácsossal szemben. Mindnyájan, kik a terem padjain ülnek, kifejezték *Varjassy* előtt jubileuma alkalmasából szerencse kívánataikat, de az egész törvényhatóság, mely a jubileum óta ma tartotta első gyűlését, mint ilyen, még nem nyilvánította ki elismerését *Varjassy* működése felett. *Steinhardt* dr. felsorolta beszédében azon érdemeket, melyet *Varjassy* huszonöt éves városi szolgálata alatt szerzett s ennek következtében indítványozza, hogy a közgyűlés fejezze ki jegyzőkönyvileg elismerését *Varjassy* ne-

gyedszázados hivatalnokoskodása alkalmából az ő működése felett.

Egyhangú határozat alapján mondta ki erre *Urban* Iván főispán, hogy *Varjassy* Lajosnak a város érdekében szerzett érdemei jegyzőkönyvbe iktattatnak és erről őt jegyzőkönyvi kivonattal értesítik.

Varjassy meleg szavakban köszönte meg a törvényhatóság elismerését, melyet a lelkiismeretessége és az előzékenysége szereztek meg számára. A kitüntetést hódoló tisztelettel vette tudomásul.

A főispán ezután a város két hivatalnokát nevezte ki tiszteletbeli állásokra, miről hirrovatunkban teszünk említést.

Ezután áttértek a napirendre. A közgyűlési sorrend első pontja volt a polgármester jelentése január hóról. A jelentést lapunkban egész terjedelemben közöltük, s a közgyűlés azt egyhangulag elfogadta.

A számonkérőszék jelentését, mely szerint a hivatalokat rendben találták, tudomásul vették.

Hevesvármegye közönségének átirata, melyet a hazai ipar pártolása tárgyában hozott határozatuk s a vámközösség megszüntetése tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett feliratuk pártolása iránt küldött meg a városnak, nem adott vitára alkalmat. A tanács azzal terjesztette a közgyűlés elé, hogy a hazai ipar pártolására vonatkozó részét az átiratnak pártolólólag, a vámközösség megszüntetésére vonatkozó részét pedig csak egyszerűen vegyék tudomásul. A közgyűlés a tanács javaslata értelmében határozott.

A *Hertschka* Mór ösztöndíj-alapítvány egy helyét *Kriszán* János IV. polgári iskolai tanulóval töltötték be.

A város területén kifüggesztendő hirdményekre nézve *Institoris* főjegyző és *Sarlot* Domokos főkapitány szabályrendeletet dolgoztak ki, amely szerint az utcákon hirdmények kiragasztása csak kerítéseken és a falakra alkalmazott fatáblákra és hirdetési oszlopokra lesz megengedve. Kivételt csak az országgyűlési és törvényhatósági képviselő választások alkalmával a pártok által közzétett hirdmények képeznek. Végül azok, kik tiltott szövegű hirdetményt tesznek, vagy tétetnek közzé, 4-től 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, vagy ennek megfelelő 8 napi elzárással büntetnek.

E tárgyhoz *Müller* Károly, *Edvi-Ilés* László, majd *Institoris* Kálmán főjegyző szoltak hozzá. A vitaközlés eredménye az lett, hogy e tárgyat a mai közgyűlés napirendjéről levették s a következő havi gyűlésre tűzik ki, addig azonban megküldik véleményezés végett a jogügyi bizottságnak, továbbá kinyomtatják s közlik a törvényhatóság tagjaival.

A következő pont Arad szab. kir. város árvaszékének előterjesztése volt a gyámpénztári szabályrendeletek 9-ik szakasza rendelkezésének ideiglenesen leendő felfüggesztése iránt. E szakasz azt tartalmazza, hogy az árvapénztár adószámlái felévenként kamatot és 5% tőkétörlesztést kötelesek fizetni tartozásaik után. Miután a mostani rossz viszonyok között elegendő volna az adószámlától csak a kamat fizetéseket kívánni, felírnak a miniszterhez, hogy már csak azért is engedélyezze a szakasz ilyen változtatását, mert ezáltal az árvák is nyernek, a kölcsönpénzek után nagyobb kamatot fizetvén a magán-adószámlák, mint a takarékpénztár.

(Vita a tanyai iskoláról.)

Vége a gáji tanyai-iskola ügyében döntött a végső fórum is, a törvényhatóság közgyűlése. A tanyai lakosok kérvénye végig járta már a polgármestertől kezdve az iskolaszéken

és a város közigazgatási bizottságán keresztül az összes fórumokat, míg végre a mai közgyűlésen döntöttek a sorsa felett. *Csepella* György és társai kérték az iskola felállítását, mert az eddigi iskolát, melyet *Oláh* András tartott fenn, s akinek tanításával a szülők különben meg voltak elégedve, betiltották, mert *Oláhnak*, aki azelőtt kanász volt, nincsen tanítói diplomája. Ezzel kapcsolatosan tárgyalták a város iskolaszékének előterjesztését a tanyai községi elemi iskola részére szükséges telek átengedése s arra egy iskola épület felállításának engedélyezése tárgyában.

A tanács azt javasolja, hogy az iskolát a Markó-dűllőben építsék fel, oda építsenek két tanítói lakot is. A megválasztandó tanítónak 1200 korona évi fizetést szavazzon meg a közgyűlés, mely összeg egy részét — 800 koronát — a kikérendő államsegélyvel fedeznék.

A tanács javaslata ellen *Varjassy* Árpád állt fel szólásra.

A tanács javaslata ilyen formában elfogadhatatlan. Nem tartja célszerűnek, hogy két iskolát építsenek egy telekre, inkább két helyre egyet-egyet, mert így, különösen téli időben, mikor a tanyai gyerekeknek legtöbb idejük van iskolába járni, kilométereket kell az iskoláig gyalogolniuk. Hogy ez milyen következményekkel jár a szegénysorsu, ruhátlan gyermekekre, annak illusztrálására *Boros* Vida törvényhatósági tag a múlt közgyűlésen hozott fel példát. Az államsegélyt ilyen formában lehetetlen megszerezni. Ha a város ezerkétszáz korona fizetést szavaz meg, államsegélyre kilátás sincs. Az eljárás az, hogy száz korona évi fizetést kell megszavazni s ezt az állam kipótolja 800 koronára. Azonkívül kap a tanító lakást, nagy kertet, a gazdasági ismétlő iskola vezetéseért még külön 100 koronát, a körpótlék 500 koronára, ennyi fizetésre lehet jó tanítót kapni.

A polgármester nem fogadja el *Varjassy* Árpád indítványát. A Markó-dűllő a tanyák központján van, mindegyikhez egyforma közel. Azt, hogy 100 korona évi fizetést szavazzon meg a város a tanítónak, nem tudná a lelkére venni, inkább nem kell államsegély.

Varjassy Árpád: A polgármester ur mindig spórolt, s most mikor szükség volna rá, bőkezűsködik és nagyjelküsködik. Amit én ajánlok, az törvényen alapszik.

Salacz: Rossz a törvény!

Varjassy: Tessék megválasztatni magát képviselőnek, s akkor változtassa meg a törvényt.

— Nem vagyok képviselő! felelt vissza a polgármester.

Varjassy Árpád fenntartja indítványát, de hozzájárul a polgármester előterjesztéséhez, ha a polgármester kijelenti, hogy soha többet nem kér államsegélyt.

Vége szavazással döntöttek a kérdésben. A többség hozzájárult az 1200 korona fizetéshez, de ragaszkodott egyúttal az államsegélyhez.

(Folyó ügyek.)

Celoth Vincze aradi lakost a tanács nem vette fel Aradváros községi kötelekékébe. *Celoth* ez ellen felebbezett a közgyűléshez, hol elutasított felebbezésével. Itt *Müller* Károly kért intézkedéseket a városba betévedő idegen iparosok ellen, kik kiveszik a magyar iparosok kezéből a munkát.

A főkapitány kijelentette, hogy a törvény intézkedéseiben belül úgy fog eljárni.

Az aradi vízvezetési művek részvénytársasága által a vízvezetési telepen létesítendő új építkezések ügyében a jogügyi bizottság már meghozta véleményét, melyet most a közgyűlés elé terjesztettek. A vízvezeték igazgatósága ugyanis a vízvezetési telepen építkezéseket eszközölt, melyeknek megtörténtét csak utólag jelentette be. A közgyűlés kimondta, hogy a társulat nincs jogosítva a törvényhatóság előleges

engedélyezése nélkül a telepen építkezéseket eszközölni.

Kihirdették *Simó* Károlt a orvosi és *Goldberger* Eleonora szülészeti clevelét. *Morgenstern* Gyulának a foghuzi és fogtömői gyakorlat folytatását kivételese megengedték.

Lenhardt András és *Rasty* György által emelt új épületek községiadó mentességét megadták.

Az Aradi Tornaegyesületen telket kért a nyári színház mellett építendő tornacsarnoka számára. Ezt a helyet még 94-ben a miniszternek ajándékozta a vároca tanítóképző felépítésére. Miután azonban a miniszter maig sem intézkedett a terület felírásáról hozzá, hogy van-e még szüksége arra. Ha nincs, úgy a tornaegyesületnek adják.

A csödbe került *Szelle* József városatyasága tárgyában érdemleges határozatot nem hoztak, mert ez ügy elbírálása nem a közgyűlés, hanem az igazoló választmány illetékes.

huszár laktanya.)

A honvéd-huszár laktanyapítésének sokat hánytatott ügye megint szóba került a közgyűlésen. Az építő vállalkozók megkezdének a munkájukat, de a parancsnok kijelentette, hogy addig nem megy ki a ré kaszárnyából, míg az új fel nem épül. A vállalkozókkal pedig úgy kötötték a szerződést, hogy a régi épület használható anyagait a új kaszárnya építésénél felhasználhatják.

Ilyen körülmények között tes más hátra, mint hogy Szeged példájára barakot építenek a katonáknak. Szegednek két barak felépítése 15.00 forintba került, az aradira azonban már akadt vállalkozó, aki 8.500 forintot kész felépíteni két barakot. A közgyűlés az ajánlat meilőzésével árlejtést határozott keni. Az építendő barakok nagysága olyan lna, hogy a tartalékos katonákat is, mikor fegyvergyakorlatra bevonulnak, el lehet helyez. ott, s beszállásukra szükség nem lesz.

(Bérletek, szerződések.)

Jóváhagytak azután egy csomóid- és lakásbérleti szerződést. Így *Moskovits* Sigmunddal a szin- és bérház első emeleti levő 4 számú lakás és az épület déli homkvonalának jobb szegletén levő bolthelyisé bérlete iránt kötött szerződést, *Péterffy* Antal a színház Szabadságtéri oldalának második emeletén birt lakás bérletét három évre megsszabították. *Papp* András bérletét *Szimir* Miklósa átruházták, *Ivanov* György, *yirityán* Miklóssal, *Scheere* Miklós és *Jung* Fenczcel földbérlet iránt, *Ternay* Ernővel ped a szegények házában elhelyezett és a rendőg letartóztatott egyének részére szükséges enyérszállításra nézve kötött szerződések jóváhagya a közgyűlés.

Czukur Lászlóval a város részére ükséges fenyo- és tölgyfa-anyagok, úgy *Böh* H. czéggel a nyomtatványok szállítása iránt kötött szerződéseket szintén jóváhagyták.

Róth testvérek czéggel a város rzeze szükséges papírneműek szállítása iránt kötött szerződés hasonlóképen.

Még a 600,000 korona értékű regalkötvények elhelyezéséről vitaközlött kedélysen *Steiner* Jakab a polgármesterrel s ezzel a közgyűlés véget ért.

A közgyűlésen jelen voltak *Urban* Iván főispán, *Salacz* Gyula polgármester, *Institoris* Kálmán, *Reger* János dr., *Varjassy* Lajos, *Kádas* Kálmán, *Le* Rezső, *Sarlot* Domokos, *Reicher* Károly dr., *Szamáry* János, *Vass* Gusztáv, *Steinhardt* Mór dr., *Milner* József, *Mayer* Miksa, *Müller* Károly, *Révé* Adolf, *Szontagh* Gyula, *Maresch* Gyula, *Magya* Ferencz, *Rosenberg* Miksa dr., *Domonkos* Lajos, *Rieger* Imre, *Müller* Gyula, *Edvi-Ilés* László, *Issé* kutz László dr., *Nagy* Lajos, *Dániel* Kálmán, *Sorbán* János, *Fényes* Dezső, *Hegedüs* László, *Madarász* Antal, *Reicher* Károly, *Blaskovits* Antal, *Domány* József, *Robitschek* Agoston, *Kristyóry* János, *Vertán* Oszkár dr., *Steiner* Jakab, *Virágh* Lajos, *Vannay* Gyula, *Varjassy* Árpád, *Nemes* Sigmund dr., *Zachariás* Géza, *Gaal* Ferencz, *Urbányi* Béla, *Nachtnébel* Gyula, *Goldschmidt* Mihály, *Barabás* Béla dr., *Schuster* Henrik dr., *Neuman* Dániel, *Ottenberg* Tivadar, *Sófalvi* György, *Reinhardt* Gyula, *Pozsgay*

Lajos dr., Tisch Mór dr., Neuman Adolf, Bozsik György, Kilényi János, Verbos Adám, Almási T. Pál, Csiky Kálmán, Nesnera Aladár.

EGYESÜLETI ELET.

(—) Az aradi orvos-egyesület holnap, csütörtökön délután 6 órakor választmányi gyűlést tart.

SPORT.

+ Az arad-hegyvidéki turista-egyesület választmánya f. hó 14-én, csütörtökön este 6 órakor a Vass-szálloda éttermében rendkívüli ülést tart, melyre a tagok, valamint a turista-estélyek rendezésére fölkért urak és hölgyek tisztelettel meghívotnak. Tárgy: a legközelebb tartandó turista-estély előkészítése. Az A. H. T. E. elnöksége.

+ Meghívás. Az arad-hegyvidéki turistaegyesület választmánya holnap (csütörtök) 6 órakor a Vass szálló éttermében rendkívüli ülést tart, melynek egyedüli tárgya egy nagyobb szabású turistaestély rendezése. Ugy a választmányi tagokat, mint az érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Tilps a politika! A Szövelnek című időközönként megjelenő lap a múlt év április hó 2-iki számában „Világ folyása” címmel politikai izű cikket közölt, a mely miatt a kir. ügyészség perbe fogta Hornyánszky Viktor kiadót, mert kauczióval nem váltotta meg a politizálás jogát. A törvényszék daczára annak, hogy a cikkben a jogosulatlan politizálást konstataálta, mégis felmentette a vádlottat, mert beigazolást nyert, hogy a cikk nem az ő, hanem a szerkesztő hibájából került a lapba. A felmentő ítéletet úgy a tábla, mint ma a kir. kuria I. büntető tanácsa. Székács Ferencz bíró előadása alapján megerősítette.

§ Vétkes bukás. Gross Dávid 1892. évben kézműáru üzletet nyitott Kőbányán. Üzlete azonban néhány évi fennállás után tönkrement, mert 1896. évben fizetéseképtelenné vált, kevésel utóbb pedig csődbe került. A hitelezők a csődvagyomból egy fillért sem kaptak s ezért feljelentették vétkes bukás vétsége címén. A vizsgálat során megállapították, hogy Gross sem könyveket nem vezetett, sem mérleget nem készített soha, továbbá hogy türte, hogy egyes hitelezői végrehajtásokat vezessenek ellene. A budapesti törvényszék ezekért vádálá is helyezte s bűnügyét ma tárgyalta a büntető törvényszék Oláh bíró elnöklete alatt s dr. Namény alügyész vádjára elítélte 14 napi fogházra. Az ítélet jogerős.

NAPIREND.

Február 14. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Bálint. — Protestáns naptár: Bálint. — Görög-keleti naptár (február 1.): Ignác vértanú. — A nap kel 6 óra 52 perczkor, nyugszik 5 óra 5 perczkor. — A hold kel 3 óra 14 perczkor, nyugszik délután.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 762.1 milliméter, délután 2 órakor 760.0 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° — 4.8, délután 2 órakor C° — 3.9. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 2, délután 2 órakor EN. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, havaz, délután 2 órakor borult, havaz. — Csapadék az utóbbi 24 órában 2 milliméter hó.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratát szorint a mai napra a következő időjárás várható: Jelentékeny csapadék, fagy.

Szabadságharozl emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 óratól délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11¹/₂—12¹/₂ óráig. Helyiség: Eröklye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Február 16. Az aradi mérnök- és építész-egylet fölolvásó-estélye délután 6 órakor (Központi szálló). — A burasztaltársaság társasestélye este 8 órakor (Földesi-ven-déglő).

Február 17. Az aradi polgári önszegélyző-egylet mint szövötkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi hivatalsszolgák betegsegélyző- és temetkezési-egyletének közgyűlése délután 3 órakor (Városház). — Thomson Caesar hegedűművész hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt). — Az aradmegyel takarékpénztár közgyűlése délelőtt 9¹/₂ órakor. — Az aradi ipar- és népbank közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az aradi iparosok első betegsegélyző- és temetkezési-egyletének közgyűlése délelőtt 9 órakor (Magyar-utca 4.). — Az Oratórium-egylet estélye Polgári fiúiskola.)

Február 20. A Kölcsey-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

Február 23. Az aradi mérnök- és építész-egylet fölolvásó-estélye délután 6 órakor (Központi szálló.)

Február 24. Az arad-eszaki gazdasági takarékpénztár közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az aradi önálló férfi és női szabóiparosok szakcsoprtjának közgyűlése délután 4 órakor (Ipartestület). — A Taucz és vidéke önszegélyző-egyesület mint szövötkezet közgyűlése délután 2¹/₂ órakor. — Rothauser Teréz dalestélye délután 5 órakor (Fehér kereszt.)

Február 26. Körorvosválasztás Berzován.
Márczius 2. Körjegyzőválasztás Kujeden.

Egyes könyveket és egész könyvtárakat folyóiratokat

magyar és német nyelven, bármily évfolyamot, elad és vessz

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedése és antiquariuma

Aradon, a Templom- és Kazinczy-utcák sarkán.

Ajánljuk a mindkét nembeli ifjuságnak ifjusági kölcsönkönyvtárunkat

Előfizetési díj havonta 25 kr.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Budapesti árú- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
Budapest, február 13.

Délitözsde. Buzakinálat kielégítő, vételkedv jó. Kedvező irányzat mellett 30.000 métermázsa került forgalomba tartott árazon. Egyéb gabonaneműek kedvezőbbek. Időjárás fagyos.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.49—7.50
Buza októberre	7.62—7.63
Rozs 1901. áprilisra	7.35—7.36
Rozs októberre	6.59—6.60
Zab 1901. áprilisra	6.36—6.38
Tengeri 1901. májusra	5.21—5.22
Repcze augusztusra	12.55—12.60

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.50—7.51
Buza októberre	7.64—7.65
Rozs 1901. áprilisra	7.37—7.38
Rozs októberre	6.63—6.64
Zab 1901. áprilisra	6.35—6.36
Tengeri 1901. májusra	5.25—5.26
Repcze augusztusra	12.50—12.60

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	674.25
Magyar hitelrészvény	685.25
Leszámitolóbank részvény	423.50
Rima-Murányi vasmű részvény	477.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	671.50
Közuti vasút	580.—
Városi villamos vasút részvény	292.—

S z e s z ü z l e t.

— Február 13. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül por 100 liter 70, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslák 12.80—13.— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 88 — 92 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialtal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 96 — 98 fillérig. Fialtal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 94 — 95 fillérig. Fialtal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 90 — 92 fillérig. Magyar szodott: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 92 — 94 fillérig. Közép páronként 240—280 kilogramm sulyban 90 — 92 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 88 — 90 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett áraz suly szorint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 1/3 vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (éls) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám. Február 10-én volt készlet 30819 darab, február 11-én főlhajtott 698 darab, február 11-én elszállított 274 darab, február 12-én maradt készletben 31243 darab. Üzlet: Változatlan.

Buzaárak Amerikában.

(A Magyar Távirati Iroda kábeljelentése.)

— Február 13. —

New-York:		11-én cent.	13-án cent.
Buza (per loco)		80 ¹ / ₂	81
januárra		—	—
februárra		79 ¹ / ₂	79 ³ / ₈
márcziusra		79 ³ / ₈	80 ¹ / ₂
májusra		79 ³ / ₈	80
Tengeri januárra		—	—
márcziusra		45 ¹ / ₂	45 ¹ / ₂
májusra		44 ³ / ₈	44 ³ / ₈
Chicago:			
Buza januárra		73	73 ³ / ₈
márcziusra		75 ¹ / ₂	75 ³ / ₈
Tengeri januárra		38	38

REGENY-CSARNOK.

A szürke asszony.

— Regeny. —

Irta: Sudermann Hermann.

Fordította: Hellerné-Oláh Margit. [49]

(Folytatás.)

Nemsokára ezután meglágyult az idő s a dolog most oly gyorsan haladt előre, hogy márczius elején, egy péntek este, a fekete Zsuzsi újra foldozott köntösében ragyogón állt a csürben. Szombaton reggel akarták a katlant kipróbálni, a fa és a szén már fel volt halmozva a szin falánál.

Pali álmatlanul feküdt az ágyában. Az órák lassan multak — kínos várakozásban, egy örök-kévalóságnak tünt fel előtte az éjjel és hajnal közti idő.

— Feléled-e — feléled-e?

Az óra egyet ütött. — Pali nem birt tovább izgatottságával, felkelt, felöltözött s a füstölögő lábással kezében kilopódzott a házból, ki a hideg, nedves, márcziusi éjbe. A szél keresztül fujt ruháján s a permetező fagyos eső tüként szurkálta az arcját. — A „fekete Zsuzsi” mogorván állt a sötét szinben, mintha nem akarná türni, hogy utolsó éjjeli nyugalmában háborgassák. — A lámpa kikérteties fényt terjesztett a rideg szinben s a gép árnyéka csodásszerű alakokat rajzolt a sárga doszkafalra a lámpás minden lobbanásánál.

Felköltsem-e a mestert? töprengett Pali. — Nem, hadd aludjék, — magam akarom átélni az első örömet vagy az első fájdalmat. Nagyokat koppanva repültek a széndarabok a gép fekete torkába. Kékes lángocska lobbant fel, ide-oda libbenve, s nemsokára vörös fény világítá he a sötét szinben. A lámpás homályosan pislogott le a falról, mintha szégyelné a sugárzó vidám tűz fényét.

Pali egy szén halomra ülve nézte a lángok játékát. A kazán ajtaja vörösödni kezdett s a rostélyon keresztül szikrázó, félig kiégett salak hullt le.

Pali hallá szive hangos dobogását, s a mint kezé szivére szorítá, Elzabeth fuvoláját érezte zsebében. Aznap, midőn újra a munkába fogtak, a gépen találta volt, s azóta mindig magával hordozta.

— Vajon megtanulom-e még ezt is? — kérde magától szorongó örömeben, a kivivott siker felett. A fuvolát ajkára illeszté s fujni próbálta. A perczek lassan multak, idejét valamivel el akarta tölteni.

De a hangok, melyeket kihozott borzasztó üresek és élesek voltak, még kevésbbé jött ki valami dalforma belőle.

— Mégse fogom megtanulni — gondolá.

— A mit magamért cselekszem, az soha sem sikerült, ez már törvény az én életemben. Másoknak kell vetnem, ha aratni akarok.

De ennek daczára mégis újból ajkához emelte a fuvalát.

— Mily szép volna, ha művész lettem volna, mint a hogy Elzabeth jósolta, ahelyet, hogy itt gépet fütök!

Izgatottan összerázkódott.

— Felébred-e, felébred-e?

Egy új nyikorgó hang jött ki a fuvalából.

— Brr; — mondá Pali — ez fülhasító hang. A szerelmet és a fuvalát bizony másokra kell hagynom.

E perczen a „fekete Zsuzsi“ belsejében az a titokteljes zugás keletkezett, mely évek során át oly hiven megmaradt emlékében. Ugy hangzott, mint a Párkák éneke a kőrifa alatt.

— Hej, szebb dal ez! — kiáltá Pali felugorva és a fuvalát elvetve. A vasajtó rezgett — új és új szénhalmokat nyelt el a tüzes torok — a lapát nagyot koppanva zuhant a földre.

— Fel fognak ébredni a házban — ijedt fel e perczen. — De se baj — ébredjenek, ébredjenek! — folytató — hiszen az ő szerencsés-jök, az ő jövőjük dől el most!

Hangosabb és hangosabb lett a zugás a katlanban s egyszerre fellázadt fiatal vére és elkezdett hangosan fütölni. — Mily szépen hangzik! — Igen, mi értünk a muzsikához, — jó zenészek vagyunk Zsuzsikám — ugy-e?

A kémény hatalmas fekete füstfelleggel okádott, hullámozva, tetején mint boltozat tért el, mellámozta, dejadva, mintha szélvész kergetné . . . a szellentyük egyike hal-kan sustorgott s fehér gőzfelhő szökkent ki, rögtön összekeveredve a fekete füsttel. — A sustorgás és zugás mindinkább növekedett s a mutató a manométeren odább és odább haladt . . .

— Most itt az ideje!

Reszkető kézzel, tapogatva kereste a for-gantyut, — egy rántás — egy ingás — és ke-ringve, mintha szellemkezek hajtanák, forgott a kerék.

— Victória! — él! — él!

Most hallhatják már, most jöhetnek már! Keze a gőzsp fedelét felrántotta, a melynek hangja sivitva kiáltá az égbe:

— Élek! élek! — felébredtem!

— Pali összekulcsolt kezekkel sutlogá:

— Oh anyám, anyám, ha még ezt meg-érhetted volna! — S a mint ezt mondá, fel-villant agyában a gyászos sejtelen, mintha ez is hiába volna, mintha a halál már nyakán ülne, fülébe kiáltva:

— Meghalsz — meghalsz, mielőtt éltél volna!

— Még van végezni valóm! — mondá Pali könnyes szemekkel, még nővéreimet akarom boldognak tudni, — mert ha szegények ma-radnak, rosszul fognak velük banni — még a birtokot akarom jó karba helyezni, pompásan berendezni — aztán mehetek.

S mint a gomolygó füstfelhők, úgy kava-rogtak agyában a szolgaság, a küzdés és a gond évei.

A háziak álmos szemekkel gyűltek össze a szinbe, az ikrek is ott álltak a füstben, fe-nér éjjeli pongyolájokban egy száron nyiló két fehér rózsához hasonlítva.

— Itt készül jövőtök, szegény gyermekek! — mondá Pali rájuk nézve. Midőn a mester is megérkezett, Pali atyja szobájába ment, kit ijedten ágyába ülve talált.

— Atyám — mondá szerényen, ámbár szíve büszkén dobogott — a gép kijavitása sikerült s mihelyt felolvad a föld, megkez-d-hetjük a munkát az ingoványban.

— Hagyj békét! — mondá az öreg a fal felé fordulva.

Midőn a gépet másnap kihuzták a sza-badba a küszöbön egy különös recsegő hang hallatszott.

— Valami a kerekék alá került, — mondá a mester.

Pali a földre nézett. Elzabeth fuvalóját látta, ott feküdni — darabokra törve — szét-lapítva.

Keserű mosoly vonul végig az arcán, mintha mondani akarná: — Most már az utol-sót is, a mi drága volt szívemnek, feláldoztam

neked! most már meg lehetsz elégedve „szürke-asszony“!

E nap óta ugy érezte, mintha az utolsó kötelék is elszakadt volna közte és Elzabeth közt. Elvesztette őt, mint elveszté álmait, minden reményét, emberi méltóságát, saját énjét.

A fekete Zsuzsi pedig nagy hűhóval vándorolt ki az ingoványba.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Február 13. —

Fehér Kereszt szálloda. Deutsch Izidor utazó Temesvár. — Krausz Miksa utazó Budapest. — Eberhardt József utazó Bécs. — Bahruich Ottó utazó Bécs. — Schlésinger Miksa utazó Bécs. — Marek Béla utazó Budapest. — Robitsek Emanuel utazó Bécs. — Dietrichstein Gyula utazó Kolozsvar — Klein Armin utazó Budapest. — Wittich Sándor mérnök Budapest.

Központi Szálloda. Lonovics Gyula birtokos Dombegyháza. — Valerian József birtokos Világos. — Klinger Albert vállalkozó Szeged. — Paiser Károly mérnök Nagyvárad. — Kováts Károly ügyvéd Nagyvárad. — Schlésinger Rikard kereskedő Buda-pest. — Friedman Ede kereskedő Temesvár. — Holcz Miksa utazó Budapest. — Peppe Ödön utazó Budapest. — Schön Lajos utazó Budapest. — Beregi Oszkár színművész Budapest. — Goldschmidt Izsak utazó Frankfurt. — Kreutz Rudolf utazó Teschen. — Lietzmayer Ottó mérnök Atalen.

Vass Szálloda. Grosz Lajos utazó Budapest. — Klein Herman utazó Budapest. — Suchy Vilmos utazó Bécs. — Popa János birtokos Büttyin. — Ko-vacs Sándor vállalkozó Lugos. — Kohn József ke-reskedő Berza. — Szabó Lajos utazó Budapest — Racznetz József kereskedő Temesvár. — Wieder Arnold utazó Bécs. — Mairovitz Márton kereskedő Radna. — Mayer József utazó Budapest. — Schu-bert Nándor utazó Bécs. — Kózl József kereskedő Budapest. — Pollák Ignácz utazó Budapest. — Fauer Helén magánzó Erzsébetváros.

Nádor szálloda. Mar Ignác gör. kel. lelkész R. Bunya. — Widu Mihály g. k. l. Nagyhalmagy. — Szirka Irimie g. k. l. Nagyhalmagy. — Popesku Miklós g. k. l. Nagyhalmagy. — Kristye Valer Zimbró. — Erdei Pálffy Györgyné magánzó Uj-Szász. — Ribánszky Gyula gazdatiszt Mácsa. — Káldi János gazdatiszt Kavna. — Novákovitsch József sjegyző Kovaszincz. — Stáncs János birtokos Brád. — Lu-kács László birtokos Szemlak. — Libermann Lajos kereskedő Lupény. — Kicsiny Miklós gör. kel. lel-kész Nagylak. — Boni Mihály gazdatiszt Kurpény. — Brunner Nándor utazó Budapest. — Schmidt Endre gazdatiszt Topilla. — Scharff Elek birtokos Sionda.

Városi színház.

Bérlet 133. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1901. évi február hó 14-én

Gauthier Margit.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Iff. Dumas Sándor. Fordította: Szemere A.

S Z E R M É L Y E K:

Armand Boregi O.	Giray gróf Mezei Péter.
György Fenyéri Mór.	Varville Palágyi L.
Rieux Gaston László Gy.	Gauthier M. Angyal Ilka.
Stint Gaudens Czákó V.	Nichette Garai Ilona.
Gustave Nemes S.	Prudence Toinainé.

Közdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Figyelmeztetés.

Biztos forrásból jött tudomásomra, hogy a vidéken egy szédelgő az én nevem és czégem felhasználásával azzal ámitotta a földmivelő népet, hogy földjeikre olcsó kölcsönöket szerez és ezzel kapcsolatosan azoktól *pénzfellegeket esalt ki.*

Ennek folytán köztudomásra kívánom hozni, hogy én (mozgó) utazó ügynököket soha nem

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelőséget a szerk.

alkalmaztam, olyanokat kölcsönügyek szerzésével nem bízam meg, annál kevésbé jogosíthatam fel olyanokat, hogy bárkitől is előleget vehessenek fel. Szigorú elvem lévén mindenkor, hogy magam sem fogadok el előleget senkitől.

Hogy ilyen, mint fent említett, tényleg megtörtént becsapásoknak mindazok, — kik *földekre amortisationális kölcsönt fölvenni óhajtanak* — kitéve ne legyenek, legajánlatosabb. *ha ügyeik elintézése, illetve elvállalása végett engem irodámban személyesen felkeresnek, vagy a kölcsön megszerzéséhez szükséges irataikat posta útján küldik hozzám, így igazán juthatnak olcsó kölcsönhöz gyorsan és biztosan.*

Szücs F. Vilmos,

Ingatlan és földhitei kölcsön intézete.
Arad, fűt 5. szám.

Zoejfer Armin

szász hercegi udvari zenész és az aradi zenede tanára (Rubinstein és Liszt Ferencz tanítványa) ajánlja magát

magasabb

zongoratanításra és magánénekre

(Starhausi és Zosti iskola szerint.)

Bővebbet személyesen Petőfi-utca 1. szám II. emelet, szoba-ajtó I. alatt.

Értekezhetni lehet d. u. 1—¹/₂ óra között.

Telefon 139. sz.

Telefon 139. sz.

Ajánlunk

igen tisztelt vevőinknek, első minőségű

szagtalan

fűtő-kőszén

50 kilós zsákokba csomagolva

== bérmentve házhoz szállítva ==
100 kiló 3 korona 40 fillér.

Allandó raktáron tartunk **elsőrendű**

kovács-kőszén

és darabos

bükkfa-szenet.

50 kilós és 25 kilós zsákokban.

Megrendelések pontos hazaszállítása végett fél nap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Lapkihordók

felvételnek az

Aradi Közlöny

kiadóhivatalában.

Arad-Tövis.				Vissza			
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.
642	604	612	606*	656	608	103	645
6:50	8:10	1:55	10:00	ind.	Budapest kpu. (74)	érk.	5:00
7:01	8:20	2:07	10:11	ind.	Kobánya felső p. u.	érk.	4:50
7:02	8:26	2:08	10:14	érk.	Rákóczi (20, 45)	ind.	4:51
8:28	10:33	3:31	12:57	érk.	Ujszász (80, 81)	ind.	12:13
8:46	10:34	3:42	12:58	ind.	Szolnok (80, 82, 84, 85)	érk.	12:16
8:53	10:56	4:22	1:30	érk.	Szajól (79, 85)	ind.	10:42
9:05	11:07	4:34	1:41	érk.	Pusztaszer (85)	ind.	10:43
9:16	11:25	4:52	1:53	érk.	Mezőtúr (10, 11)	ind.	9:33
9:39	11:40	5:05	2:01	érk.	Gyoma (90)	ind.	9:34
9:40	11:42	5:05	2:01	ind.	Mezőberény	érk.	9:35
9:59	12:17	5:24	2:21	érk.	Békés-Földvár (112)	ind.	8:38
10:04	12:52	5:29	2:31	érk.	Békés-Csaba (98)	ind.	8:39
10:24	1:26	5:50	2:50	érk.	Kigyós	ind.	8:40
10:49	1:36	6:08	3:08	érk.	Kétegyháza	ind.	8:41
10:49	1:40	6:11	3:11	érk.	Lökösháza	ind.	8:42
11:06	2:49	6:30	3:30	érk.	Kürtics	ind.	8:43
11:07	2:54	6:31	3:31	érk.	Sofronya	ind.	8:44
11:30	3:12	6:53	3:53	érk.	Arad (130)	ind.	8:45
11:39	3:40	7:11	4:21	érk.	Glogovác	ind.	8:46
11:51	3:55	7:23	4:36	érk.	Györök	ind.	8:47
12:11	4:30	7:43	4:54	érk.	Paulis	ind.	8:48
12:18	4:42	7:51	5:06	érk.	Mária-Radna (131)	ind.	8:49
12:50	5:28	8:23	5:54	érk.	Konop	ind.	8:50
12:50	5:35	8:24	5:55	érk.	Berzova	ind.	8:51
1:46	6:53	8:51	6:59	érk.	Tótvár	ind.	8:52
2:05	7:21	9:19	7:27	érk.	Soborsin	ind.	8:53
2:27	8:02	9:52	8:00	érk.	Zám	ind.	8:54
2:28	8:03	9:53	8:01	érk.	Maros-Illye (133)	ind.	8:55
2:54	8:53	10:42	8:51	érk.	Déva	ind.	8:56
3:06	9:04	10:56	9:02	érk.	Piskl (113, 114)	ind.	8:57
3:13	9:11	11:11	9:09	érk.	Szászváros	ind.	8:58
3:32	9:30	11:35	9:28	érk.	Alvincz (105)	ind.	8:59
3:49	9:47	12:16	9:47	érk.	Gyulafehérvár (115)	ind.	9:00
4:00	10:00	12:21	9:58	érk.	Tövis (79)	ind.	9:01
4:15	10:15	12:34	10:09	érk.			9:12
4:26	10:30	12:39	10:20	érk.			9:23
7:00	11:00	1:05	10:31	érk.			9:34
7:30	11:30		10:42	érk.			9:45

Arad-Temesvár-Józsefváros.				Vissza.			
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.
9002	9004	9012	130	9011	9001	9003	
10:00	6:50	5:10	ind.	7:20	7:20		érk.
6:20	3:43	8:55	ind.	7:30	7:30		érk.
6:31	11:56	5:00	ind.	10:43	10:43		érk.
6:49	12:07	5:21		10:30	10:30		
7:08	12:25	5:47		10:05	10:05		
7:20	12:42	6:14		9:47	9:47		
7:31	12:54	6:41		9:24	9:24		
7:43	1:05	6:57		9:09	9:09		
8:01	1:35	7:30	érk.	8:51	8:51		
	5:50	11:14	érk.	8:25	8:25		
	8:25	12:21	érk.	3:25	3:25		

Arad-Szeged				Vissza			
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.
1	8	11	2	4	12	102	104
10:00	8:10	12:00	ind.	6:20	6:20	10:00	10:00
2:00	10:00	10:00	ind.	7:20	7:20	10:00	10:00
3:30	10:00	10:00	ind.	1:35	1:35	10:00	10:00
4:25	6:45	12:03	ind.	7:40	7:40	10:00	10:00
4:54	7:10	12:02	ind.	8:53	8:53	10:00	10:00
5:13	7:27	11:44	ind.	8:29	8:29	10:00	10:00
5:45	7:54	11:44	ind.	8:16	8:16	10:00	10:00
5:54	8:04	11:12	ind.	7:53	7:53	10:00	10:00
6:02	8:13	11:09	ind.	7:42	7:42	10:00	10:00
6:11	8:27	10:56	ind.	7:34	7:34	10:00	10:00
9:05	10:56	10:56	ind.	7:23	7:23	10:00	10:00
9:18	3:04	5:18	ind.	5:18	5:18	10:00	10:00
8:28	5:18	11:17	ind.	10:56	10:56	10:00	10:00
4:04	8:05	8:05	ind.	5:18	5:18	10:00	10:00
7:16	6:24	8:47	ind.	3:04	3:04	10:00	10:00
7:34	6:11	9:08	ind.	10:56	10:56	10:00	10:00
7:49	6:53	9:25	ind.	7:23	7:23	10:00	10:00
8:01	7:05	9:39	ind.	7:39	7:39	10:00	10:00
8:09	7:12	9:49	ind.	7:47	7:47	10:00	10:00
8:26	7:28	10:07	ind.	7:55	7:55	10:00	10:00
8:31	7:31	10:26	ind.	8:02	8:02	10:00	10:00
8:47	7:11	10:43	ind.	8:16	8:16	10:00	10:00
9:12	8:15	11:09	ind.	8:29	8:29	10:00	10:00
9:25	8:15	11:24	ind.	8:38	8:38	10:00	10:00
9:35	8:30	11:36	ind.	9:45	9:45	10:00	10:00
1:49	5:25	1:49	ind.	5:00	5:00	10:00	10:00
1:25	7:15	7:09	ind.	5:42	5:42	10:00	10:00
6:20	12:55	6:35	ind.	7:11	7:11	10:00	10:00

* Budapest k. p. u. Szolnok között a 606. és 607. személyvonatnál naponta a szomszédos forgalmu menetjegyek, továbbá Mária-Radna és Arad között a 607. sz. személyvonatnál bezárólag október 15-ig ünnep- és vasárnap, valamint a mária-radnai busznapokon a szomszédos forgalmu menetjegyek használati ki van zárva.

Figyelmeztetések. Az állomások neve mellett balról álló időadatok balról lefelé, a jobbról állók alulról felfelé. Az éjjeli idő esti 6 órától reggeli 5 óráig, a perceket jelző számjegyeknek a utazásával van kitüntetve.

A gyorsvonatok az órászámoknak vastagabb nyomtatása által vannak megjelölve.

66—1900. gsz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a színházépület déli oldalának II-ik emeletén fekvő 2 szoba 1 konyhából álló lakásnak f. évi május 1-től 3 évre való bérbeadása iránt folyó év február hó 18-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 240 korona évi bér, és 1 korona havonkénti víz fogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi február hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.**Aranyat, Ezüstöt,****== Gyémánt-Brilliantot, ==****Zálogszedőket!!**és mindenféle ékszerárgyártást,
veszteséggel ártatlan 3614**DEUTSCHER** és elad:

3 óras, ékszerész, Templom-u. Miskolc

1830—1901. kh.

Felhívás.

Több határ-utcai háztulajdonos és lakó aláírásával ellátott panasz feljelentésre, miután az abban foglalt eljárásra kellő adatot nem nyujtanak: felhivatnak mindazok, kik panaszukat komolyan megtenni akarják, hogy bővebb és részletesebb adatok bemondása végett a hivatalos órák alatt a főkapitány irodájában jelentkezzenek.

Arad, 1901. február 9.

A kapitányi hivatal.

355—1901. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a sertéseknek Ausztriába való bevitelét tekintetében jelenleg érvényben levő forgalmi korlátozásokat tartalmazó 531. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Arad, 1901. január hó 30-án.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.**Nyilvános köszönet egy kiváló szepítőszernek.**

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **Ibolya-crème** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadják örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szepilímet és májfoltokat, egyuttal biztosított, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitünő tisztelettel **Narsotzky Adó.**

Szepiló, májfoltt, bíbriós bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-léle**

IBOLYA-CRÉME

ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsza és crém színben 60 kr.

HAJÓS-IBOLYA-TEJ

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen higiénikus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérilímet és rózsza színében tündöklő varázssal színt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr. Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól. **Ibolya-crémem** csinos gömbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál.

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerész és gyógyszerészeti laboratóriumában
Arad, Andrassy-tér 22.
a megyeházzal szemben.

Egy a jegyzői teendőkből tökéletesen jártas**irnok,**
a Forray-Nagy-Iratosi körjegyzőségénél azonnal
felvétetik,

fizetés évi 1000 korona, mosás és ágyneműn kívül teljes el-látás.

F.-N.-Iratos, 1901. február 12-én.

Zachariás Árpád,
körjegyző.

3678

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

4315. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállí mányok a vasuti üzletszabályzat 7. §-a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teherárú raktáiraiban a következő napokon kerülnek eladásra, mely-hez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson	1. é. február hó
Bpest dpart	14-én
Miskolcz göm.	14-én
Kecskemét	18-án
Arad	18-án

Budapest, 1901. február hó 9-én.

Az igazgatóság.

3471—1900. tkv. sz.

Arverési hirdetmény kivonata.

A mária-radnai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy Filimon Nika Todor végrehajtónak, Filimon Mária és Filimon Iszlimie grossi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 73 kor. 10 fill. tökekövetelés (a mária-radnai kir. járásbíró) területén lévő Gross község területén, grossi 67. számú tkban A. I. 1. rsz. 147, 148. hrzi. sz. egész beltelkes ház és A. I. 2—2. hrsz. 312, 459/a, 526, 594, 596, 699. és 768—769. hrzi. sz. alatt felvett egész 1/4 telkes föld, az árverést 1156 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1901. évi február hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Gross község házá-nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tudnak az ingatlanok becsárának százalékában vagyis 115 korona fillért készpénzben vagy az 1901. évi LX. t. czikk 42. §-ában jelölt árfolyammal számított és az 1901. évi november hó 1-én 3333. a. kelt igazságügyminiszteri dekrétum 8. §-ában kijelölt kértékhez értékpapirban a kértékhez kérték, vagy LX. t. cz. 170. §-a szerinti bánatpénznek a kérték leges elhelyezéséről a kérték bályszerű elismervénytelni.

Kelt Mária-Radnai december hó 9. napján
A mária-radnai kir. bíróság mint tkvi hatóság

3672

Polg.
kir. alj.**KEFIR TEJ:**

kefir gombával erjesztett tej, mely a gyomor falán keresztül gyorsan felszívódik és ez által nagy táperővel bír.

A gyomor és bélhuzamra gyakorolt enyhe izgató hatása által az **étvágyat és az anyagforgalmát** élénkíti.

Előkelő orvosi vélemények alapján kitünő gyógytápszernek bizonyult.

2511. Kapható a „Hungária” kávéházban is.

Sterilizált gyermektej

a legjobb gyermektápszer.

Nélkülözhetetlen oly anyáknak, akik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálják. A csecsemő korának megfelelően higitva. Teljesen bacterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkatrészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag légmentesen lezárt palaczkban sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál. Kezelése egyszerű s a természetes táplálással egyenértékű Prospektust, árjegyzéket, használati utasítást kívánatra bérmentve küldünk.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyszerész.

Sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete.
Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

65/1901. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a birkás dűlőben fekvő kadulmányos téren továbbá a birkás-órház határára terelve, az erdőtelével, és a szőlő sátor kivételével, a szőlő sátor kivételével, az árverést 1156 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1901. évi február hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Gross község házá-nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Kikiáltási ár: 272 korona évi bér. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi február hó 4-én tartott üléséből.

Vannay,
aljegyző.